

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

L. A. GEELHOED

της 12ης Σεπτεμβρίου 2006¹

Περιεχόμενα

I — Εισαγωγή	I - 736
III — Η προσβαλλόμενη απόφαση	I - 737
III — Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση	I - 740
IV — Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου	I - 740
V — Η αίτηση αναιρέσεως της Sumitomo	I - 741
A — Η έκταση της αιτήσεως αναιρέσεως	I - 741
B — Πρώτος λόγος αναιρέσεως: παραβίαση του κοινοτικού δικαίου κατά τη διαπίστωση παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ όσον αφορά τους σκληναγωγούς «έργου»	I - 743
1. Η επιχειρηματολογία του Πρωτοδικείου	I - 743
2. Τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας	I - 747
α) Οι δηλώσεις του Becher	I - 747
β) Η σκέψη «Gruber+Weber»	I - 749
γ) Οι δηλώσεις της Vallourec	I - 749

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ολλανδική.

3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής	I - 751
α) Προκαταρκτική παρατήρηση	I - 751
β) Τα σχετικά με τη δήλωση του Becher επιχειρήματα	I - 751
γ) Τα επιχειρήματα που αφορούν την αντιστροφή του βάρους αποδείξεως: η σκέψη «Gruber+Weber»	I - 753
δ) Τα επιχειρήματα που αφορούν τις δηλώσεις του Verluca	I - 753
4. Εκτίμηση	I - 757
α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	I - 757
β) Οι δηλώσεις του Verluca	I - 759
γ) Οι δηλώσεις του Becher	I - 762
δ) Η σκέψη «Gruber+Weber»	I - 764
Γ — Ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως: η υπερβολικά μακρά διάρκεια της δίκης	I - 765
1. Τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας	I - 765
2. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής	I - 766
3. Εκτίμηση	I - 767
VI — Η αίτηση αναιρέσεως της Nippon Steel	I - 771
Α — Πρώτος λόγος αναιρέσεως: το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη χρησιμοποιώντας εσφαλμένο κανόνα για την εκτίμηση των αποδείξεων, ενώ αποδεικνύεται ότι οι ισχυρισμοί της Επιτροπής βρίσκονται σε αντίφαση με τα εμπορικά συμφέροντα της αναιρεσείουσας και συνεπώς δεν είναι λογικοί	I - 771
1. Τα συναφή αποσπάσματα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως	I - 771
2. Τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας	I - 772
3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής	I - 773
4. Εκτίμηση	I - 775
	I - 735

B — Δεύτερος λόγος αναιρέσεως: το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη χρησιμοποιώντας λανθασμένο κανόνα περί αποδείξεως σε μια υπόθεση στην οποία τα γραπτά αποδεικτικά στοιχεία είναι αμφίσημα και παρά το ότι η αναιρεσείουσα είχε προβάλει μια πειστική εναλλακτική εξήγηση για την επίδικη συμπεριφορά	I - 779
Γ — Τρίτος λόγος αναιρέσεως: το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη εφαρμόζοντας λανθασμένο κανόνα περί αποδείξεως όσον αφορά τον βαθμό αποδείξεως που απαιτείται προς στήριξη των επίδικων δηλώσεων τις οποίες η Επιτροπή προέβαλε ως κύριο αποδεικτικό στοιχείο μολοντί ήταν ελάχιστα αξιόπιστες, εντελώς αμφίσημες και έρχονταν σε αντίφαση προς τα υπόλοιπα αποδεικτικά στοιχεία	I - 779
Δ — Τέταρτος λόγος αναιρέσεως: το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη βασίζοντας σε αντιφατικές και εσφαλμένες αιτιολογίες την άποψή του ότι η δήλωση του Becher της 21ης Απριλίου 1997 επαληθεύει τις δηλώσεις του Verluca όσον αφορά την υποτιθέμενη παράβαση σε σχέση με τους σωληναγωγούς «έργου»	I - 780
1. Τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας	I - 780
2. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής	I - 780
3. Εκτίμηση	I - 781
VII — Επί των δικαστικών εξόδων	I - 783
VIII — Πρόταση	I - 783

I — Εισαγωγή

κατά Επιτροπής, καθόσον η απόφαση αυτή τις αφορά².

1. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά τις αιτήσεις αναιρέσεως των εταιριών Sumitomo Metal Industries Ltd (στο εξής: Sumitomo) και Nippon Steel Corp. (στο εξής: Nippon Steel) κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, T-67/00, T-68/00, T-71/00 και T-78/00, JFE Engineering Corp. κ.λπ.

2. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Πρωτοδικείο μείωσε τα πρόστιμα που είχαν επιβληθεί στις αναιρεσείουσες με την απόφαση 2003/382/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με διαδικασία

² — Συλλογή 2004, σ. II-2501.

εφαρμογής του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ (Υπόθεση IV/E-1/35.860-B — Χαλυβδοσωλήνες άνευ ραφής)³ (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), ενώ κατά τα λοιπά απέρριψε τις προσφυγές περί ακυρώσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως.

II — Η προσβαλλόμενη απόφαση

3. Η Επιτροπή απηύθυνε την απόφαση σε οκτώ επιχειρήσεις παραγωγής χαλυβδοσωλήνων άνευ ραφής από ανθρακοχάλυβα. Μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών περιλαμβάνονταν τέσσερις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις (στο εξής: κοινοτικοί παραγωγοί): η Mannesmannröhren-Werke AG (στο εξής: Mannesmann), η Vallourec SA (στο εξής: Vallourec), η Corus UK Ltd (πρώην British Steel, στο εξής: Corus) και η Dalmine SpA (στο εξής: Dalmine). Η προσβαλλόμενη απόφαση απευθυνόταν επίσης και σε τέσσερις άλλες ιαπωνικές επιχειρήσεις (στο εξής: ιάπωνες παραγωγοί): NKK Corp., Nippon Steel, Kawasaki Steel Corp. και Sumitomo.

4. Οι χαλυβδοσωλήνες άνευ ραφής από ανθρακοχάλυβα χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία πετρελαίου και φυσικού αερίου και περιλαμβάνουν δύο κατηγορίες προϊόντων.

5. Η πρώτη κατηγορία προϊόντων περιλαμβάνει τους σωλήνες ανιχνευτικών γεωτρήσεων που ονομάζονται κοινώς «Oil Country Tubular Goods» ή «OCTG». Οι σωλήνες αυτοί μπορούν να πωλούνται χωρίς σπείρωμα («λείοι σωλήνες») ή με σπείρωμα. Το σπείρωμα αποτελεί επεξεργασία που επιτρέπει τη σύνδεση των σωλήνων OCTG. Μπορεί να γίνει σύμφωνα με τα πρότυπα του American Petroleum Institute (API) (οι μέσω σπείρωματος συνδεδεμένοι σωλήνες σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή θα αποκαλούνται στο εξής «σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας») ή με ειδικές μεθόδους, συνήθως προστατευόμενες από διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, γίνεται λόγος για σπείρωμα ή συνδέσεις «υψηλής ποιότητας» ή «premium» (οι μέσω σπείρωματος συνδεδεμένοι σωλήνες σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή θα αποκαλούνται στο εξής «σωλήνες OCTG premium»).

6. Η δεύτερη κατηγορία προϊόντων αποτελείται από τους σωληναγωγούς πετρελαίου και αερίου («line pipe») άνευ ραφής από ανθρακοχάλυβα, μεταξύ των οποίων διακρίνονται, αφενός, οι τυποποιημένοι και, αφετέρου, οι κατασκευαζόμενοι βάσει ειδικών προδιαγραφών για την πραγματοποίηση ειδικών έργων (στο εξής: σωληναγωγοί «έργου»).

7. Τον Νοέμβριο 1994, η Επιτροπή αποφάσισε να διενεργήσει έρευνα σχετικά με συμπεριφορές θίγουσες τον ανταγωνισμό σε σχέση με τους χαλυβδοσωλήνες από ανθρακοχάλυβα που χρησιμοποιούνται στην πετρελαιοβιομηχανία. Τον Δεκέμβριο 1994 διενήργησε ελέγχους σε διάφορους παραγωγούς, μεταξύ των οποίων και στη Sumitomo. Μεταξύ Σεπτεμβρίου 1996 και Δεκεμβρίου

3 — ΕΕ 2003, L 140, σ. 1.

1997, διενήργησε συμπληρωματικούς ελέγχους στις Vallourec, Dalmine και Mannesmann.

Στο πλαίσιο ελέγχου που διενεργήθηκε στη Vallourec στις 17 Σεπτεμβρίου 1996, ο πρόεδρος της Vallourec Oil & Gas, Verluca, πρόβη σε δήλωση (στο εξής: δήλωση του Verluca), η οποία διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής.

Στο πλαίσιο ελέγχου που διενεργήθηκε στη Mannesmann, ο διευθυντής της εν λόγω εταιρίας, Becher, απάντησε σε ορισμένες ερωτήσεις της Επιτροπής (στο εξής: απάντηση του Becher). Η απάντηση αυτή αποτελεί επίσης στοιχείο στο οποίο βασίστηκε ρητώς η προσβαλλόμενη απόφαση.

8. Σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, οι οκτώ εταιρίες στις οποίες απευθυνόταν συνήψαν συμφωνία με αντικείμενο, μεταξύ άλλων, τον αμοιβαίο σεβασμό των εγχώριων αγορών (αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 67 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Κατά τη συμφωνία αυτή, κάθε επιχείρηση δεσμευόταν να μη πωλεί σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας και σωληναγωγούς «έργου» στην εγχώρια αγορά άλλου συμβαλλομένου στη συμφωνία. Όπως δέχεται η

προσβαλλόμενη απόφαση, η συμφωνία συνήφθη στο πλαίσιο του λεγομένου «ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας». Η αρχή του σεβασμού των εγχώριων αγορών αναφερόταν με τον όρο «βασικά στοιχεία» («Fundamentals»). Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα «βασικά στοιχεία» όντως τηρήθηκαν και ότι, συνεπώς, η συμφωνία παρήγαγε αποτελέσματα βλαπτικά για τον ανταγωνισμό στην κοινή αγορά.

9. Η συμφωνία που συνήφθη στηριζόταν σε τρία σκέλη, από τα οποία το πρώτο συνίστατο στα «βασικά στοιχεία» σχετικά με τον σεβασμό των εγχώριων αγορών, τα οποία συνιστούσαν την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το δεύτερο στον καθορισμό των τιμών για τους διαγωνισμούς και ελαχίστων τιμών για τις «ειδικές αγορές» («special markets») και το τρίτο στην κατανομή των άλλων παγκόσμιων αγορών, πλην των αγορών του Καναδά και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, μέσω ποσοστών κατανομής («sharing keys») (αιτιολογική σκέψη 61 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

10. Η Επιτροπή στηρίζει το συμπέρασμά της όσον αφορά την ύπαρξη των «βασικών στοιχείων» σε μια δέσμη εγγράφων ενδείξεων που απαριθμεί στις αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 67 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και στον πίνακα που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 68 της αποφάσεως. Κατά την Επιτροπή, από τον πίνακα αυτόν προκύπτει ότι το μερίδιο του εγχώριου παραγωγού στις παραδόσεις σωλήνων OCTG και σωληναγωγών που πραγματοποίησαν οι αποδέκτριες της προσβαλλομένης αποφάσεως επιχειρήσεις στην Ιαπωνία

και στην εγχώρια αγορά καθενός από τους τέσσερις κοινοτικούς παραγωγούς ήταν πολύ υψηλό. Η Επιτροπή συνάγει εξ αυτού ότι, συνολικά, οι συμβαλλόμενοι στη συμφωνία όντως σεβάστηκαν τις εγχώριες αγορές. Όσον αφορά τα λοιπά δύο σκέλη της επίμαχης συμφωνίας, η Επιτροπή περιγράφει τα συναφή αποδεικτικά στοιχεία στις αιτιολογικές σκέψεις 70 έως 77 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

11. Σύμφωνα με την Επιτροπή (αιτιολογικές σκέψεις 59 και 60 της προσβαλλομένης αποφάσεως), ο όμιλος Ευρώπης-Ιαπωνίας συνεδριάζε δύο φορές ετησίως κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 1977 και 1994.

12. Εντούτοις, η Επιτροπή θεώρησε ως χρόνο ενάρξεως της παραβάσεως το 1990, λαμβάνοντας υπόψη την ύπαρξη συμφωνιών αυτοπεριορισμού των εξαγωγών οι οποίες είχαν συναφθεί μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ιαπωνικής Κυβερνήσεως μεταξύ των ετών 1977 και 1990 (αιτιολογική σκέψη 108 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Κατά την Επιτροπή, η παράβαση τερματίστηκε το 1995 (αιτιολογικές σκέψεις 96 και 97 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

13. Στον βαθμό που ασκεί επιρροή για την εκδίκαση των προκειμένων αιτήσεων αναιρέσεως, το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

1) Οι επιχειρήσεις [...] Sumitomo Metal Industries Limited, [και] Nippon Steel Cor-

poration, [...] παραβίασαν τις διατάξεις του άρθρου 81 παράγραφος 1 ΕΚ, συμμετέχοντας, κατά τον τρόπο και στο βαθμό που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης, σε μια συμφωνία που προέβλεπε, μεταξύ άλλων, τη διατήρηση της αντίστοιχης εγχώριας αγοράς τους για τα είδη σωληνουργίας για τον κλάδο πετρελαίου και αερίου (OCTG) με σπειρώματα, συνήθους ποιότητας και το έργο αγωγών άνευ ραφής.

2) Η παράβαση διήρκεσε μεταξύ του 1990 και του 1995 για τις επιχειρήσεις [...] Sumitomo Metal Industries Limited, [και] Nippon Steel Corporation [...].

[...]

Άρθρο 4

Επιβάλλονται στις επιχειρήσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 1 τα ακόλουθα πρόστιμα, λόγω της διαπιστωθείσας παράβασης στο εν λόγω άρθρο:

[...]

5. Sumitomo Metal Industries Limited 13 500 000 ευρώ

χρονικό διάστημα πριν την 1η Ιανουαρίου 1991 και μετά την 30ή Ιουνίου 1994·

6. Nippon Steel Corporation 13 500 000 ευρώ

— καθόρισε σε 10 935 000 ευρώ το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε σε κάθε μια από τις δύο αναιρεσιούσες·

[...]»

— απέρριψε τις προσφυγές κατά τα λοιπά·

III — Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

14. Με επτά δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου από τις 28 Φεβρουαρίου έως τις 3 Απριλίου 2000, επτά από τις οκτώ εταιρίες στις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις, μεταξύ των οποίων η Sumitomo και η Nippon Steel, άσκησαν προσφυγή κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως ζητώντας την ακύρωσή της εν όλω ή εν μέρει και την ακύρωση του προστίμου που τους είχε επιβληθεί ή, επικουρικώς, εφόσον η προσβαλλομένη απόφαση παραμείνει σε ισχύ εν όλω ή εν μέρει, τη μείωση του προστίμου.

— υποχρέωσε κάθε διάδικο να φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

IV — Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

16. Η Sumitomo ζητεί από το Δικαστήριο:

15. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·

— ακύρωσε το άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως καθόσον διαπιστώνει την ύπαρξη της προσαπτομένης παραβάσεως για το

— να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει το άρθρο 1 και τα άρθρα 3 έως 6 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθόσον απευθύνεται στη Sumitomo·

— να υποχρεώσει, εφόσον συντρέχει λόγος, την Επιτροπή να καταβάλει στη Sumitomo ως αποζημίωση για την εξαιρετικά μακρά διάρκεια της δίκης ενώπιον του Πρωτοδικείου τουλάχιστον το ποσό των 1 012 332 ευρώ·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα των ενώπιον του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου διαδικασιών.

17. Η Nippon Steel ζητεί από το Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση στο μέτρο που αφορά τη Nippon Steel·

— επικουρικός, στην περίπτωση κατά την οποία η αίτηση αναιρέσεως κριθεί βάσιμη μόνον καθόσον αφορά τους ειδικούς σωληναγωγούς, να μειώσει το επιβληθέν πρόστιμο κατά τα δύο τρίτα·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα των ενώπιον του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου διαδικασιών.

18. Η Επιτροπή ζήτησε να απορριφθούν οι δύο αιτήσεις αναιρέσεως και να καταδικαστούν οι αναιρεσιδούσες στα δικαστικά έξοδα.

19. Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 15ης Μαρτίου 2005, οι αιτήσεις αναιρέσεως τις οποίες άσκησαν οι Sumitomo και Nippon Steel ενώθηκαν.

20. Οι διάδικοι αγόρευαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 8ης Δεκεμβρίου 2005.

V — Η αίτηση αναιρέσεως της Sumitomo

A — Η έκταση της αιτήσεως αναιρέσεως

21. Στο δικόγραφο της (σημείο 2.3) η Sumitomo επισημαίνει ότι για λόγους οικονομίας της δίκης υιοθετεί τα επιχειρήματα τα οποία εκθέτει στη δική της αίτηση αναιρέσεως η Nippon Steel σχετικά με τους σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας και τους σωληναγωγούς «έργου». Τα επιχειρήματα τα οποία προβάλλει η ίδια η Sumitomo στο πλαίσιο της διαδικασίας αφορούν αποκλειστικά τις αιτιολογίες που οδήγησαν το Πρωτοδικείο να δεχθεί ότι η Sumitomo είχε

εμπλακεί σε παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ σε σχέση με τους σωληναγωγούς «έργους». Η Sumitomo ζητεί επίσης την ένωση των δύο υποθέσεων.

ενός νομικού λόγου χωρίς περαιτέρω ανάπτυξη δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση αυτή⁶.

22. Φρονώ ότι η προσπάθεια αυτή της Sumitomo να διευρύνει την έκταση της αιτήσεώς της αναιρέσεως «χρησιμοποιώντας έμμεσα» την αναιρέση άλλου διαδικού δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

25. Η γενική παραπομπή, με την αίτηση αναιρέσεως, στους νομικούς λόγους και στα επιχειρήματα τα οποία έχει επικαλεστεί αναιρετικός μια αναιρεσείουσα στο πλαίσιο συναφούς διαδικασίας δεν ανταποκρίνεται, κατά τη γνώμη μου, σε αυτή την απαίτηση ακρίβειας και σαφήνειας, ακόμα και αν τα επιχειρήματα και οι νομικοί λόγοι που εκτίθενται στη συναφή αίτηση αναιρέσεως έχουν αναπτυχθεί επαρκώς.

23. Σύμφωνα με το άρθρο 112, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να περιέχει τους νομικούς λόγους και τα νομικά επιχειρήματα των οποίων γίνεται επίκληση.

26. Πράγματι, ακόμα και αν το περιεχόμενο δύο ή περισσότερων αιτήσεων αναιρέσεως παρουσιάζει μεγάλες ομοιότητες, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει στην ένωσή τους προς διευκόλυνση της διαδικασίας και την έκδοση ενιαίας αποφάσεως, κάθε αναιρεσείουσα οφείλει εντούτοις, σύμφωνα με το άρθρο 112 του Κανονισμού Διαδικασίας, να εκθέτει επακριβώς στην αίτησή της αναιρέσεως τους νομικούς λόγους και τα επιχειρήματα που επικαλείται προκειμένου να βάλει κατά ορισμένων σκέψεων της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και τα συμπεράσματα που, κατ' αυτήν, πρέπει να εξαχθούν⁷.

24. Με πάγια και πλούσια νομολογία το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι προβαλλόμενοι λόγοι αναιρέσεως πρέπει να αφορούν την απόφαση του Πρωτοδικείου⁴ και ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει, επί ποινή απαράδεκτου, να προσδιορίζει επακριβώς τις σκέψεις της αποφάσεως με τις οποίες το Πρωτοδικείο παρέβη το κοινοτικό δίκαιο⁵. Από αυτή την απαίτηση ακρίβειας απορρέει, μεταξύ άλλων, ότι η αφηρημένη αναφορά

6 — Απόφαση της 8ης Ιουλίου 1999, C-51/92 P, Hercules κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-4235, σκέψη 113).

4 — Είναι απαράδεκτοι οι λόγοι αναιρέσεως που στρέφονται στην πραγματικότητα κατά πράξεων ή παραλείψεων του οργάνου. Η απλή επανάληψη των νομικών λόγων που προβλήθηκαν θα σήμαινε ότι πρόκειται απλή ακυρωτική προσφυγή. Βλ. μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 7ης Μαΐου 1998, C-401/96 P, Somaco κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-2587, σκέψη 49), και της 22ας Απριλίου 1999, C-161/97 P, Kernkraftwerke Lippe-Ems κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-2057, σκέψεις 76 και 77).

5 — Βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 1998, C-221/97 P, Schröder και Thomann κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-8255, σκέψεις 35 και 38 έως 42), και της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, C-257/98 P, Lucaccioni κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-3251, σκέψεις 61 και 62).

7 — Και στις προσφυγές ενώπιον του Πρωτοδικείου, το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο έχουν κρίνει περιοριστικά τη διεύρυνση της εκτάσεως μιας προσφυγής μέσω γενικών παραπομπών. Βλ. ad hoc απόφαση της 20ης Μαρτίου 2002, T-31/99, ABB Asea Brown Boveri κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-1881, σκέψη 113) και την παρατιθέμενη εκεί νομολογία καθώς και τις αρχές που απαριθμήσε το Δικαστήριο στην απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 1999, C-310/97 P, Επιτροπή κατά Assidomen Kraft Products AB (Συλλογή, σ. I-5365, σκέψεις 52 έως 63). Πρόσφατα το Δικαστήριο επανέλαβε αυτές τις αρχές στην απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2005, T-209/01, Honeywell International κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-5527, σκέψεις 53 έως 68).

27. Η οριοθέτηση και η ενδεδειγμένη ανάλυση της αιτήσεως αναιρέσεως αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για την κανονικότητα και την πληρότητα μιας διαδικασίας που έχει θεσπιστεί αποκλειστικά και μόνο για τον έλεγχο νομικών ζητημάτων. Αυτή η ακρίβεια απαιτείται και για λόγους προστασίας των συμφερόντων του αντιδίκου, ο οποίος πρέπει να ενημερωθεί με σαφήνεια για τις αιτιάσεις και τα επιχειρήματα που προβάλλονται εναντίον του.

28. Φρονώ συνεπώς ότι η αίτηση αναιρέσεως της Sumitomo είναι απαράδεκτη καθόσον γίνεται σε αυτήν επίκληση αιτιάσεων και επιχειρημάτων τα οποία έχει αναπτύξει η Nippon Steel με την αίτησή της αναιρέσεως κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως.

B — Πρώτος λόγος αναιρέσεως: παραβίαση του κοινοτικού δικαίου κατά τη διαπίστωση παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου»

1. Η επιχειρηματολογία του Πρωτοδικείου

29. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Πρωτοδικείο κατέληξε στην ακόλουθη κρίση όσον αφορά τον πρώτο λόγο ακυρώσεως τον οποίον προέβαλαν οι αναιρεσείουσες ενώπιον του Πρωτοδικείου και ο οποίος αντλείται από τον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς την παράβαση που διαπιστώνεται με το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

30. Στις σκέψεις 173 έως 188 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο εκθέτει τα κριτήρια τα οποία υποχρεούται να τηρεί η Επιτροπή κατά την αποδεικτική διαδικασία.

31. Στη συνέχεια, το Πρωτοδικείο εξετάζει το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται η έλλειψη αποδεικτικής ισχύος των αποδεικτικών στοιχείων και, επικουρικός, το πρώτο σκέλος του ίδιου αυτού λόγου, με το οποίο προβάλλεται το ασυμβίβαστο της υπάρξεως της προσβαλλομένης συμφωνίας με την επικρατούσα στη βρετανική αγορά offshore και στις λοιπές ευρωπαϊκές αγορές κατάσταση (σκέψεις 189 έως 337).

32. Το Πρωτοδικείο αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη δήλωση του Verluca της 17ης Σεπτεμβρίου 1996, όπως αυτή συμπληρώθηκε με τη δήλωσή του της 14ης Οκτωβρίου 1996 και με το έγγραφο που τιτλοφορείται «Έλεγχος στη Vallourec» (στο εξής, συλλήβδην, τα έγγραφα αυτά θα αποκαλούνται: δηλώσεις του Verluca). Η σημασία των δηλώσεων αυτών έγκειται στο ότι είναι τα μόνα αποδεικτικά στοιχεία που αποδεικνύουν όλες τις πτυχές της παραβάσεως, ιδίως τη διάρκειά της και τα προϊόντα τα οποία αφορούσε (δηλαδή τους σωληνες OCTG συνήθους ποιότητας και τους σωληναγωγούς «έργου») (σκέψη 189).

33. Με τις σκέψεις 205 έως 212 το Πρωτοδικείο εκθέτει τους λόγους για τους οποίους θεωρεί αξιόπιστες στις δηλώσεις του Verluca και τους αποδίδει ιδιαίτερη σημασία.

34. Στις σκέψεις 219 έως 221 το Πρωτοδικείο ολοκληρώνει την εξέταση του συγκεκριμένου λόγου ακυρώσεως ως εξής:

«219. Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία του Πρωτοδικείου, η δήλωση μιας επιχειρήσεως κατηγορουμένης ότι μετέσχε σε σύμπραξη, της οποίας η ακρίβεια αμφισβητείται από διάφορες άλλες κατηγορούμενες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως συνιστώσα επαρκή απόδειξη της υπάρξεως παραβάσεως διαπραχθείσας από τις επιχειρήσεις αυτές [...] Συνεπώς, θα πρέπει να συναχθεί ότι, παρά τον αξιόπιστο χαρακτήρα τους, οι δηλώσεις του Verluca πρέπει να επαληθεύονται και από άλλα αποδεικτικά στοιχεία προς απόδειξη της υπάρξεως της παραβάσεως την οποία κολάζει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

220. Ωστόσο, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο βαθμός τεκμηρίωσης που απαιτείται εν προκειμένω είναι μικρότερος, τόσο από πλευράς ακρίβειας όσο και από πλευράς εντάσεως, λόγω της αξιοπιστίας των δηλώσεων του Verluca, πράγμα το οποίο δεν θα συνέβαινε αν οι δηλώσεις αυτές δεν ήταν ιδιαίτερα αξιόπιστες. Έτσι, πρέπει να θεωρηθεί ότι, αν κριθεί ότι μια δέσμη συγκλινουσών ενδείξεων επέτρεπε να αποδειχθούν η ύπαρξη και ορισμένες ιδιαίτερες πτυχές της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών που αναφέρει ο Verluca και την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι δηλώσεις του τελευταίου

θα μπορούσαν να αρκέσουν από μόνες τους, στην περίπτωση αυτή, προς πιστοποίηση άλλων πτυχών της προσβαλλομένης αποφάσεως [...] Εξάλλου, εφόσον ένα έγγραφο δεν αντιφάσκει προδήλως προς τις δηλώσεις του Verluca όσον αφορά την ύπαρξη και το ουσιώδες περιεχόμενο της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών, αρκεί να πιστοποιεί ουσιώδη στοιχεία της συμφωνίας την οποία περιγράφει ώστε να έχει κάποια αξία ως επαληθευτικό στοιχείο στο πλαίσιο της δέσμης των ενοχοποιητικών αποδεικτικών στοιχείων που λαμβάνονται υπόψη [...]

35. Στις σκέψεις 222 έως 331 το Πρωτοδικείο εξετάζει τα υπόλοιπα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία επικαλείται η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφασή της. Στις σκέψεις 294 έως 302, το Πρωτοδικείο αναφέρει ότι αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη δήλωση στην οποία προέβη ο Becher εξ ονόματος της Mannesmann.

36. Όσον αφορά την αξιοπιστία της δηλώσεως του Becher, η οποία αμφισβητήθηκε κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου με το επιχείρημα ότι δεν προέρχεται από άμεση πληροφόρηση, το Πρωτοδικείο αποφαινεται στη σκέψη 297: «[...] όταν, όπως εν προκειμένω όσον αφορά τη Mannesmann, ένα άτομο που δεν έχει άμεση γνώση των κρίσιμων περιστάσεων προβαίνει σε δήλωση ως εκπρόσωπος μιας εταιρίας, με την οποία αναγνωρίζει τη διάπραξη παραβάσεως εκ μέρους της εταιρίας αυτής καθώς και άλλων επιχειρήσεων, στηρίζεται αναγκα-

στικά σε πληροφορίες που του παρασχέθηκαν από την εταιρία του και, ειδικότερα, από τους υπαλλήλους της που είχαν άμεση γνώση των επίμαχων πρακτικών. [...]»

37. Όσον αφορά την αξιοπιστία των δηλώσεων του Becher στη σκέψη 302 το Πρωτοδικείο παρατηρεί: «Είναι αληθές ότι το γεγονός ότι ο Becher αρνήθηκε την ύπαρξη μιας ενδοευρωπαϊκής πτυχής των “βασικών στοιχείων” υπό την έννοια μιας υποχρέωσης αμοιβαίου σεβασμού των εγχωρίων αγορών μεταξύ των Ευρωπαίων παραγωγών καθιστά ασθενέστερη, σε ορισμένο βαθμό, τη δήλωσή του ως αποδεικτικό στοιχείο που επιτρέπει την επαλήθευση των δηλώσεων του Verluca. Πάντως, πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο Becher επιβεβαίωσε την ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής των αγορών μεταξύ των Ευρωπαίων και των Ιαπώνων παραγωγών για τους σωλήνες OCTG και τους σωληναγωγούς “έργου” κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση [...]. Έτσι, η δήλωσή του στηρίζει εκείνες του Verluca όσον αφορά αυτήν την πτυχή της παραβάσεως και, ως εκ τούτου, όσον αφορά το γεγονός ότι οι ιαπωνικές προσφεύγουσες επιχειρήσεις μετέσχαν σε συμφωνία περί κατανομής των αγορών στο πλαίσιο της οποίας δέχθηκαν να μη διαθέτουν στις κοινοτικές αγορές συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG και σωληναγωγούς “έργου”. [...]»

38. Και το Πρωτοδικείο καταλήγει στην ακόλουθη κρίση όσον αφορά την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων τα οποία επικαλείται η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση:

«332. Από την πλειονότητα των στοιχείων αυτής της δέσμης δεν προκύπτει μεν σαφώς ποιους χαλυβδοσωλήνες

άνευ ραφής αφορούσε η κατανομή αυτή, προκύπτει όμως αναμφισβήτητα ότι, μεταξύ των εν λόγω προϊόντων, περιλαμβάνονταν και οι συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG. Πράγματι, οι ειδικές αναφορές στα προϊόντα αυτά στα σημειώματα “Στρατηγικοί προβληματισμοί” και “Σκέψεις για τη σύμβαση VAM”, στο έγγραφο “sharing key” και στην απάντηση της Mannesmann, καθώς και οι αναφορές στους σωλήνες OCTG γενικώς, άνευ διευκρίνισης, σε άλλα έγγραφα που επικαλείται η Επιτροπή επιβεβαιώνουν προσηκόντως και σαφώς τις δηλώσεις του Verluca σε σχέση προς το ότι τα “βασικά στοιχεία” αφορούσαν τα προϊόντα αυτά.

333. Όσον αφορά τους σωληναγωγούς “έργου”, ένα μόνον αποδεικτικό στοιχείο, η απάντηση της Mannesmann μέσω του Becher, επιβεβαιώνει κατά τρόπο αδιαμφισβήτητο τη δήλωση του Verluca ότι η αθέμιτη συμφωνία αφορούσε και τους σωλήνες “έργου”. Ωστόσο, δεδομένης της ιδιαίτερης αποδεικτικής ισχύος της απαντήσεως αυτής, όπως παρατηρήθηκε ανωτέρω στις σκέψεις 294 έως 302, πρέπει να θεωρηθεί ότι η απάντηση αυτή αρκεί προς επιβεβαίωση των δηλώσεων του Verluca, ήδη ιδιαίτερα αξιόπιστων αυτών καθαυτές [...], σε σχέση προς τα προϊόντα αυτά.

334. Εν πάση περιπτώσει, κρίθηκε ήδη ότι, αν η δέσμη συγκλινουσών ενδείξεων που επικαλείται η Επιτροπή επιτρέπει να αποδειχθούν η ύπαρξη και ορισμένες ιδιαίτερες πτυχές της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών που αναφέρει ο Verluca και την οποία διαπιστώνει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι δηλώσεις του τελευταίου θα μπορούσαν να αρκέσουν από μόνες τους, στην περίπτωση αυτή, προς πιστοποίηση άλλων πτυχών της προσβαλλομένης αποφάσεως, σύμφωνα με τον κανόνα που αντλείται από την προμνησθείσα στη σκέψη 66 απόφαση Τσιμέντο (σκέψη 1838) και τον οποίο επικαλείται η Επιτροπή [...]. Όμως, ήδη διαπιστώθηκε ανωτέρω, στις σκέψεις 330 και 332, ότι η δέσμη ενδείξεων που επικαλείται η Επιτροπή αρκεί προς επιβεβαίωση των δηλώσεων του Verluca από πολλές πλευρές, ιδίως δε όσον αφορά τους συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG.
335. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο Verluca σαφώς είπε την αλήθεια στις δηλώσεις του και ότι, ως εκ τούτου, οι δηλώσεις αυτές αρκούν, ως αποδεικτικά στοιχεία, προς απόδειξη του ότι η συμφωνία περί κατανομής των εγχώριων αγορών των μελών του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας καλύπτει όχι μόνον τους συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG, όπως πιστοποιούν πλείονα άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αλλά και τους σωληναγωγούς “έργου”. Πράγματι, ουδείς λόγος υπάρχει να υποτεθεί ότι ο Verluca, ο οποίος είχε άμεση γνώση των πραγματικών περιστατικών, προέβη σε ανακριβείς δηλώσεις σε σχέση προς τους σωληναγωγούς έργου, ενώ και άλλα αποδεικτικά στοιχεία επιβεβαιώνουν τις δηλώσεις του όσον αφορά την ύπαρξη της συμφωνίας και την εφαρμογή της στους συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG.
336. Τέλος, ακόμα και αν υποτεθεί ότι οι ιαπωνικές προσφεύγουσες επιχειρήσεις μπόρεσαν να δημιουργήσουν κάποια αμφιβολία ως προς τα συγκεκριμένα προϊόντα που κάλυπτε η συμφωνία την οποία κολάζει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, πράγμα το οποίο δεν αποδείχθηκε, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η απόφαση αυτή, λαμβανόμενη υπόψη στο σύνολό της, αφήνει μεν να εννοηθεί ότι η διαπιστούμενη παράβαση αφορούσε έναν συγκεκριμένο τύπο προϊόντων και μνημονεύει τα αποδεικτικά στοιχεία που στηρίζουν αυτό το συμπέρασμα, το γεγονός όμως ότι η απόφαση αυτή δεν περιέχει ακριβή και εξαντλητική απαρίθμηση όλων των τύπων προϊόντων που καλύπτονταν από την παράβαση δεν αρκεί, αυτό καθαυτό, για να δικαιολογήσει την ακύρωσή της (βλ., κατ’ αναλογία, στο πλαίσιο λόγου αντλουμένου από έλλειψη αιτιολογίας, την προμνησθείσα στη σκέψη 203 απόφαση Gruber + Weber κατά Επιτροπής, σκέψη 214). Αν δεν ίσχυε αυτό, μια επιχείρηση θα μπορούσε να αποφύγει κάθε κύρωση παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή θα αποδείκνυε με βεβαιότητα ότι η επιχείρηση αυτή διέπραξε παράβαση, αν δεν είχε προσδιοριστεί η ταυτότητα των συγκεκριμένων προϊόντων, μεταξύ ενός φάσματος ομοειδών προϊόντων τα οποία διαθέτει η επιχείρηση στο εμπόριο.»

2. Τα επιχειρήματα της αναιρεσίουσας

α) Οι δηλώσεις του Becher

39. Τα επιχειρήματα τα οποία επικαλείται η αναιρεσίουσα προκειμένου να στηρίξει τον λόγο αναιρέσεως που αντλείται από το ότι το Πρωτοδικείο παραβίασε το κοινοτικό δίκαιο, δεχόμενο ότι οι ιαπωνικές προσφεύγουσες εταιρείες είχαν εμπλακεί σε παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου», μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες:

α) επιχειρήματα τα οποία στρέφονται κατά του συμπεράσματος του Πρωτοδικείου ότι η δήλωση του Becher αρκεί προς επιβεβαίωση των δηλώσεων του Verluca:

β) επιχειρήματα τα οποία στρέφονται κατά της αντιστροφής του βάρους αποδείξεως που απορρέει από τη σκέψη 336 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως (την αποκαλούμενη σκέψη «Gruber+Weber»):

γ) επιχειρήματα τα οποία στρέφονται κατά του συμπεράσματος του Πρωτοδικείου ότι οι δηλώσεις του Verluca πρέπει πράγματι να χαρακτηριστούν αξιόπιστες.

40. Στη συνέχεια, θα σχολιάσω τα τρία σκέλη του πρώτου λόγου αναιρέσεως ακολουθώντας την ίδια σειρά με την αίτηση αναιρέσεως:

41. Όσον αφορά τη δήλωση του Becher, οι αναιρεσίουσες επισημαίνουν, πρώτον, ότι το Πρωτοδικείο, κρίνοντας ότι η δήλωση αυτή επιβεβαιώνει αναμφίβολα την ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής των αγορών που κάλυπτε του σωληναγωγούς «έργου», της απέδωσε εσφαλμένη αποδεικτική αξία.

42. Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να είχε λάβει υπόψη το γεγονός ότι, με τη δήλωσή του, ο Becher εξέφρασε δύο επιφυλάξεις: πιο συγκεκριμένα, αναφερόταν σε γεγονότα τα οποία είχαν λάβει χώρα πριν αναλάβει τη διεύθυνση της Mannesmann, ενώ από τους ίδιους τους όρους που χρησιμοποίησε προέκυπτε ένα στοιχείο αβεβαιότητας ή αμφιβολίας σχετικά με όσα του είχαν πει για τα γεγονότα αυτά⁸. Συναφώς η άποψη την οποία αναπτύσσει το Πρωτοδικείο στη σκέψη 297 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι δηλαδή η δήλωση του Becher στηρίζεται σε πληροφορίες που του παρασχέθηκαν από την εταιρία του και, ειδικότερα, από τους υπαλλήλους της που είχαν άμεση γνώση των επίμαχων επιχειρηματικών πρακτικών, είναι καθαρά υποθετική, ενώ παράλληλα αποτελεί εσφαλμένη εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας.

8 — Το σχετικό απόσπασμα της δηλώσεως του Becher έχει ως εξής στο αγγλικό πρωτότυπο: «My only knowledge of the term "Fundamentals" is in conjunction with past behaviour by European and Japanese manufacturers (i.e. before I became the Manager of MWE on 1.4.95). As far as I know and this is based on earlier reports on the "Fundamentals" [...]»

43. Το δεύτερο σφάλμα έγκειται στο ότι το Πρωτοδικείο χαρακτήρισε τη δήλωση του Becher αξιόπιστο αποδεικτικό στοιχείο, το οποίο στηρίζει την πρώτη δήλωση του Verluca, μολοντί δέχθηκε ότι ο Becher υπέπεσε σε σφάλμα αρνούμενος την ενδοευρωπαϊκή πτυχή των «βασικών στοιχείων»⁹.

44. Αφ' ής στιγμής το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι η δήλωση του Becher περιελάμβανε ένα σημαντικό σφάλμα όσον αφορά το περιεχόμενο της, δεν μπορούσε πλέον να διαχωρίσει ορισμένα στοιχεία της δηλώσεως αυτής προκειμένου να στηρίξει τη δήλωση του Verluca.

45. Συναφώς, οι αναιρεσείουσες υπογραμμίζουν ότι, εν πάση περιπτώσει, η δήλωση του Becher, ή ορισμένα στοιχεία της, δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να στηρίξουν συγκεκριμένα τη δήλωση του Verluca (βλ. το πρώτο επιχείρημα που εκτίθεται ανωτέρω) και ότι δεν είχε καμία αποδεικτική αξία προκειμένου να επιβεβαιώσει τα ποσοστά κατανομής για τους σωληναγωγούς «έργου», δεδομένου ότι τα ποσοστά αυτά αφορούσαν μόνον τους συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG, όπως υπογραμμίζει το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 278 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως¹⁰.

9 — Σύμφωνα με τις αναιρεσείουσες το σχετικό απόσπασμα της δηλώσεως του Becher είναι το ακόλουθο: «In the Dalmine document submitted to me, the term "Fundamentals" issued in conjunction with activities by seamless manufactures in Europe. The use of the term is incorrect as far as I know. [...]».

10 — Το σχετικό απόσπασμα της σκέψεως αυτής έχει ως εξής: «Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί, κατ' αρχάς, ότι, αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα από την Επιτροπή, το έγγραφο "shating key" αναφέρεται μόνον στους άνευ ραφής σωλήνες OCTG και όχι στους σωληναγωγούς. [...]».

46. Το τρίτο σφάλμα έγκειται, κατά την αναιρεσείουσα, στον αντιφατικό και ανεπαρκή χαρακτήρα των επιχειρημάτων των οποίων έκανε χρήση το Πρωτοδικείο προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η δήλωση αυτή μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να στηριχθεί η διαπιστωθείσα παράβαση όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου».

47. Εκτός από τα προεκτεθέντα επιχειρήματα με τα οποία αμφισβητείται το εν λόγω συμπέρασμα, η αναιρεσείουσα προβάλλει ότι η προσέγγιση του Πρωτοδικείου είναι αντιφατική αυτή καθαυτήν δεδομένου ότι στη σκέψη 220 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως (όπ.π. σημείο 34) το Πρωτοδικείο εκκινεί από την αρχή ότι τα εν λόγω έγγραφα μπορούν να γίνουν δεκτά μόνον προς επαλήθευση άλλων αποδεικτικών μέσων και στο μέτρο που δεν αντιφάσκουν προδήλως προς τις δηλώσεις του Verluca όσον αφορά το ουσιώδες περιεχόμενο της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών.

48. Εξάλλου, το Πρωτοδικείο δέχθηκε ως επαληθευτικό αποδεικτικό στοιχείο τη δήλωση του Becher, παρά το ότι αντιφάσκει, κατά ουσιώδες τμήμα της, προς τη διαβεβαίωση του Verluca ότι υπήρχε ενδοευρωπαϊκή συμφωνία. Η απόφαση του Πρωτοδικείου δεν περιλαμβάνει καμία αιτιολογία γι' αυτές τις εξαιρετικά σημαντικές διαφορές σχετικά με την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας εγγράφων και δηλώσεων.

β) Η σκέψη «Gruber+Weber»

49. Με τη σκέψη 336 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως (προπαρατεθείσα στο σημείο 38) γίνεται, κατά την αναιρεσεύουσα, μια απαράδεκτη αντιστροφή του βάρους αποδείξεως.

50. Σύμφωνα με τη συλλογιστική που ακολουθείται στη σκέψη αυτή, η Επιτροπή μπορεί να αποδείξει την ύπαρξη παραβάσεως όσον αφορά το προϊόν Χ ακόμα και αν δεν είναι σε θέση να στοιχειοθετήσει με ακρίβεια την παράβαση αυτή, εφόσον μπορεί να αποδείξει την ύπαρξη παραβάσεως σε σχέση με ομοειδή προϊόντα τα οποία διαθέτει στο εμπόριο η ίδια επιχείρηση. Ακολουθώντας τη συλλογιστική αυτή για να στηρίξει τη θέση του ότι η Επιτροπή απέδειξε την ύπαρξη παραβάσεως σχετικά με τους σωληναγωγούς «έργου», το Πρωτοδικείο αντέστρεψε το βάρος αποδείξεως.

51. Με το τέχνασμα αυτό το Πρωτοδικείο ερμήνευσε εσφαλμένως την απόφασή του στην υπόθεση Gruber+Weber κατά Επιτροπής¹¹, δεχόμενο ότι η απόφαση αυτή είναι εφαρμοστέα στην παρούσα υπόθεση, ενώ εν προκειμένω το ζητούμενο δεν είναι αν ένα συγκεκριμένο προϊόν περιλαμβάνεται στην κατηγορία προϊόντων για τα οποία έχει αποδειχθεί η ύπαρξη παραβάσεως του

άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, αλλά μάλλον εάν η Επιτροπή μπόρεσε να αποδείξει με την προσβαλλόμενη απόφαση την ύπαρξη ανάλογης παραβάσεως σε σχέση με ένα απολύτως προσδιορισμένο προϊόν, και συγκεκριμένα με τους σωληναγωγούς «έργου».

52. Εξάλλου, δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτό ότι οι συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG και οι σωληναγωγοί «έργου» περιλαμβάνονται στην ίδια κατηγορία προϊόντων. Πρόκειται για δύο κατηγορίες προϊόντων εντελώς διαφορετικές, των οποίων οι εφαρμογές και οι γεωγραφικοί προορισμοί δεν μπορούν να συγκριθούν και τις οποίες ορθώς η Επιτροπή θεώρησε, στην απόφαση Mannesmann/Vallourec¹², ως δύο ξεχωριστές αγορές προϊόντων.

γ) Οι δηλώσεις της Vallourec

53. Το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως στρέφεται ειδικότερα κατά της διαπιστώσεως στην οποία προβαίνει το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 219 και 220 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως (προπαρατεθείσες στο σημείο 34), στο μέτρο που από αυτήν απορρέει ότι οι δηλώσεις του Verluca μπορούν, από μόνες τους, να επιβεβαιώσουν

11 — Απόφαση της 14ης Μαΐου 1998, T-310/94 (Συλλογή 1998, σ. II-1043, σκέψη 214).

12 — Απόφαση της Επιτροπής, της 3ης Ιουνίου 1997, περί του συμβατού μιας συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά (Υπόθεση N IV/M.906-MANNESMANN/VALLOUREC) βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/89 του Συμβουλίου (ΕΕ C 238 της 5ης Αυγούστου 1997, σ. 15).

ότι η συμπεριφορά που προσάπτεται στις ιαπωνικές επιχειρήσεις αφορά και τους σωληναγωγούς «έργου».

54. Κατά την αναιρεσεύουσα, πρώτον, το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να επικαλεστεί για να στηρίξει τη θέση του τη σκέψη 1838 της αποφάσεως Τσιμέντο¹³. Αντιθέτως προς την υπόθεση εκείνη —η οποία αφορούσε την αποδεικτική αξία εγγράφου που είχε συνταχθεί αμέσως μετά τη συνάντηση της οποίας αποτελούσε τα πρακτικά— οι δηλώσεις του Verluca έγιναν πολύ καιρό μετά τα γεγονότα στα οποία αναφέρονται. Η σχετική συλλογιστική του Πρωτοδικείου αντιφάσκει με την προηγούμενη θέση του που εκτίθεται στη σκέψη 91 της αποφάσεως Enso-Gutzeit κατά Επιτροπής¹⁴, σύμφωνα με την οποία οι δηλώσεις μιας μόνον επιχειρήσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν επαρκή απόδειξη για τη συμμετοχή άλλων επιχειρήσεων στην επίδικη παράβαση, εφόσον δεν στηρίζονται από άλλα αποδεικτικά στοιχεία.

55. Από την άποψη αυτή, αμφισβητήσιμο είναι και το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει το πρωτοδικείο με τη σκέψη 220 της αποφάσεώς του (προπαρατεθείσα στο σημείο 34) σχετικά με την αξιοπιστία των δηλώσεων του Verluca. Όσον αφορά δύο σημεία, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ρητώς ότι οι δηλώσεις του Verluca περιείχαν σφάλματα (σκέψεις 281 έως 284 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως) ή ανακρίβειες

(σκέψη 349 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

56. Κατά τον ίδιο τρόπο, ένα στοιχείο της δηλώσεως του Verluca της 18ης Δεκεμβρίου 1997, από το οποίο θα μπορούσε να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι οι δηλώσεις του που αφορούσαν την εφαρμογή των συμφωνιών στους σωληναγωγούς «έργου» ήταν ανακριβείς, καλύφθηκε από το Πρωτοδικείο χάρη σε ένα ερμηνευτικό τέχνασμα.

57. Εφόσον το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι τα λεγόμενα του Verluca δεν ήταν αξιόπιστα όσον αφορά δύο σημεία, η αναιρεσεύουσα θεωρεί αφύσικο το ότι ακολούθησε διαφορετική προσέγγιση όσον αφορά ένα τρίτο σημείο για το οποίο θα μπορούσε επίσης να υπάρχει σοβαρή αμφιβολία. Πολλώ μάλλον αν υπενθυμιστεί ότι, βάσει του εγγράφου «sharing key», οι συμφωνίες περί κατανομής των αγορών ήταν εφαρμοστέες μόνο στους σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας, και σύμφωνα με τη μαρτυρία ενός υπαλλήλου της Dalmine, του Jachia, η «σιωπηρή» συμφωνία αφορούσε αποκλειστικά τους σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας.

58. Η προσέγγιση αυτή αποτελεί, σύμφωνα με την αναιρεσεύουσα, παραβίαση του κοινοτικού δικαίου από πολλές απόψεις:

13 — Απόφαση της 15ης Μαρτίου 2000, T-25/95, T-26/95, T-30/95 έως T-32/95, T-34/95 έως T-39/95, T-42/95 έως T-46/95, T-48/95, T-50/95 έως T-65/95, T-68/95 έως T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 και T-104/95, Cimenteries CBR κ.λπ. (Συλλογή 2000, σ. II-491).

14 — Απόφαση της 14ης Μαΐου 1998, T-337/94 (Συλλογή 1998, σ. II-1571).

— πρώτον, το Πρωτοδικείο εκτίμησε εσφαλμένως την αποδεικτική αξία του σημειώματος που αφορούσε τη συνάντηση με την JF·

— αγνόησε τις αποδείξεις που περιέχονται στο έγγραφο «sharing key» και στις δηλώσεις του Jachia, από τα οποία προκύπτει ότι οι επίδικες συμφωνίες δεν αφορούσαν τους σωληναγωγούς «έργου»·

τηρεί προκαταρκτικώς ότι με τη σκέψη 333 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως (προ- παρατεθείσα στο σημείο 38) το Πρωτοδικείο δεν υπερεκτίμησε, αλλά μάλλον υποεκτίμησε, τις θετικές ενδείξεις που επιβεβαιώνουν τη δήλωση του Verluca σχετικά με τους σωληναγωγούς «έργου».

— η αιτιολογία είναι ανεπαρκής και παρουσιάζει εσωτερικές αντιφάσεις·

— το Πρωτοδικείο κακώς χρησιμοποίησε ένα τέχνασμα κατά την ερμηνεία της δηλώσεως του Verluca της 18ης Δεκεμβρίου 1997, αντιστρέφοντας έτσι το βάρος αποδείξεως εις βάρος της αναιρεσείουσας.

61. Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο δεν δέχθηκε ως στοιχείο που επιβεβαιώνει τις δηλώσεις του Verluca το γεγονός ότι πολλοί συμμετέχοντες στο καρτέλ ομολόγησαν τις συμπεριφορές που κολάζει η προσβαλλόμενη απόφαση, συμπεριλαμβανομένων συμπεριφορών που αφορούσαν τους σωληναγωγούς «έργου». Συναφώς, η Επιτροπή ομιλεί για ρητή ή σιωπηρή αναγνώριση των πραγματικών περιστατικών τα οποία δέχεται η προσβαλλόμενη απόφασή της από τις Valloirec, Dalmine και Corus.

59. Τέλος, η αναιρεσείουσα προβάλλει τον ισχυρισμό ότι το Πρωτοδικείο παρέβη τον νόμο δεχόμενο την ύπαρξη παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου», μολοντί δεν ήταν σε θέση, βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που διέθετε, να προσδιορίσει τον χρόνο ενάρξεως και λήξεως της παραβάσεως.

β) Τα σχετικά με τη δήλωση του Becher επιχειρήματα

3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής

α) Προκαταρκτική παρατήρηση

60. Σχετικά με τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας για την αποδεικτική αξία της δηλώσεως του Becher προς επίρρωση των δηλώσεων του Verluca, η Επιτροπή παρα-

62. Η Επιτροπή εκτιμά ότι τα τρία επιχειρήματα της αναιρεσείουσας με τα οποία προσπαθεί να στοιχειοθετήσει τη θέση που αντλείται από το ότι το Πρωτοδικείο εσφαλμένως απέδωσε κάποια αποδεικτική αξία στη δήλωση του Becher για την

επιβεβαίωση των δηλώσεων του Verluca όσον αφορά την εφαρμογή της(των) συμφωνίας(-ιών) περί κατανομής των αγορών στους σωληναγωγούς «έργου» δεν είναι παρά μια έκδηλη προσπάθεια της αναιρεσείουσας να αναγκάσει το Δικαστήριο να επανεξετάσει τα πραγματικά γεγονότα κατά το στάδιο της αναιρετικής διαδικασίας. Για το λόγο αυτόν θα πρέπει να κηρυχθούν απαράδεκτα.

63. Σε περίπτωση που κριθούν παραδεκτά, θα πρέπει να απορριφθούν ως προδήλως αβάσιμα.

64. Το πρώτο επιχείρημα θεμελιώνεται σε μια διαφορετική ερμηνεία της επιφυλάξεως την οποία εξέφρασε ο Becher με τις λέξεις «εξ όσων γνωρίζω» (στο πρωτότυπο: «nach meiner Kenntnis») η οποία δεν δικαιολογείται από τα συμφραζόμενα. Εν προκειμένω, ο Becher σχολίαζε μια ερμηνεία των γεγονότων διαφορετική από τη δική του σε έγγραφο που του είχε παρουσιαστεί. Το απόσπασμα αυτό δεν περιέχει καμία επιφύλαξη όσον αφορά την αξιοπιστία της δικής του δηλώσεως.

65. Και αν ακόμα ο Becher στήριξε τη δήλωσή του σε πληροφορίες που του διαβίβασαν εργαζόμενοι της επιχειρήσεώς του —της Mannesmann— οι οποίοι είχαν άμεση γνώση των επίδικων συμπεριφορών, ουδόλως επηρεάζεται η αξιοπιστία της δηλώσεώς του. Συναφώς η Επιτροπή παραπέμπει στη σκέψη 205 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στην οποία το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, χωρίς η διαπίστωση αυτή να αμφισβητείται: «[...] Η αξιοπιστία των απαντήσεων που δίνονται εξ ονόματος μιας επιχειρήσεως αυτής καθαυτήν υπερβαίνει

την τυχόν αξιοπιστία της απαντήσεως ενός μέλους του προσωπικού της, ανεξαρτήτως της προσωπικής του εμπειρίας ή γνώμης [...]».

66. Αλλά ούτε και το δεύτερο επιχείρημα είναι περισσότερο συνεκτικό κατά την άποψη της Επιτροπής. Παρά το γεγονός ότι με τη δήλωσή του ο Becher αποκρύπτει ότι η συμφωνία περί κατανομής των αγορών εκτεινόταν και στις ευρωπαϊκές συμμετέχουσες επιχειρήσεις όσον αφορά τις μεταξύ τους σχέσεις, η δήλωση είναι αξιόπιστη όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου». Πράγματι, αυτό το τμήμα της δηλώσεως δεν εξυπηρετούσε ασφαλώς τα συμφέροντα της Mannesmann, της επιχειρήσεως στην οποία ανήκε ο Becher. Ακόμα και αν μια δήλωση δεν περιέχει όλες τις κατηγορίες που θα μπορούσαν να προσαφθούν στο πρόσωπο από το οποίο προέρχεται, οι ομολογίες που αυτή περιέχει δεν στερούνται αξιοπιστίας για τον λόγο αυτό.

67. Εξάλλου, το γεγονός ότι ο Becher αρνείται την ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής των αγορών μεταξύ των ευρωπαϊών παραγωγών δεν είναι αυτό καθαυτό ασύμβατο με το έγγραφο «sharing key», το οποίο αφορά μόνον τις συμφωνίες που είχαν συναφθεί μεταξύ, αφενός, των ευρωπαϊών και, αφετέρου, των ιαπώνων παραγωγών. Ο Becher σιωπά όσον αφορά την ύπαρξη ενδοευρωπαϊκών συμφωνιών.

68. Το τρίτο επιχείρημα είναι παντελώς αστήρικτο. Για να τεκμηριώσει την άποψη που αντλείται από το ότι το Πρωτοδικείο δέχθηκε ότι η δήλωση του Becher επιβε-

βαιώνει τις δηλώσεις του Verluca βασιζόμενο σε έναν ανεπαρκή και αντιφατικό συλλογισμό, η αναιρεσείουσα παραπέμπει στο πρώτο και στο δεύτερο επιχειρημά της, τα οποία είναι εξίσου αστήρικτα.

των αποδείξεων. Αυτή η διαφορά απόψεων σε σχέση με τα πραγματικά περιστατικά δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

γ) Τα επιχειρήματα που αφορούν την αντιστροφή του βάρους αποδείξεως: η σκέψη «Gruber+Weber»

δ) Τα επιχειρήματα που αφορούν τις δηλώσεις του Verluca

69. Η θέση της αναιρεσείουσας ότι οι σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας και οι σωληναγωγοί «έργου» δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνονται στο ίδιο σύνολο παρεμφερών προϊόντων κατά την έννοια της αποφάσεως Gruber+Weber¹⁵ είναι πραγματικής φύσεως. Αρμόδιο να λάβει υπόψη και να εξετάσει αυτόν τον ισχυρισμό είναι το Πρωτοδικείο. Συνεπώς, ο ισχυρισμός αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός στο πλαίσιο της παρούσας αιτήσεως αναιρέσεως.

71. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι αυτό το σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως είναι απαράδεκτο διότι στρέφεται κατά της σκέψεως 220 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με την οποία το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, «αν κριθεί ότι μια δέσμη συγκλινουσών ενδείξεων επέτρεπε να αποδειχθούν η ύπαρξη και ορισμένες ιδιαίτερες πτυχές της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών που αναφέρει ο Verluca και την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι δηλώσεις του τελευταίου θα μπορούσαν να αρκέσουν από μόνες τους, στην περίπτωση αυτή, προς πιστοποίηση άλλων πτυχών της προσβαλλομένης αποφάσεως [...]».

70. Εξάλλου, το επιχείρημα αυτό δεν άπτεται μιας —ανεπίτρεπτης— αντιστροφής του βάρους αποδείξεως, όπως υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, αλλά μιας εννοιολογικής διαφοράς μεταξύ της αναιρεσείουσας και του Πρωτοδικείου όσον αφορά την εκτίμηση

72. Το σκέλος αυτό θα έπρεπε να αφορά τη σκέψη 335 της αποφάσεως με την οποία το Πρωτοδικείο εκτιμά σε σχέση ακριβώς με τους σωληναγωγούς «έργου» ότι «[...] πρέπει να θεωρηθεί ότι ο Verluca σαφώς είπε την αλήθεια στις δηλώσεις του και ότι, ως εκ τούτου, οι δηλώσεις αυτές αρκούν, ως αποδεικτικά στοιχεία, προς απόδειξη του ότι η συμφωνία περί κατανομής των εγχώριων αγορών των μελών του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας καλύπτει όχι μόνον τους

15 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 11.

συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG, όπως πιστοποιούν πλείονα άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αλλά και τους σωληναγωγούς «έργου»».

73. Το παρόν σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως θα πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτο, δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα δεν επισημαίνει με επαρκή ακρίβεια τα σημεία κατά των οποίων στρέφεται καθώς και τη νομική επιχειρηματολογία που αναπτύσσεται σχετικά¹⁶.

74. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο δεν δεχθεί την άποψη της, η Επιτροπή εκτιμά ότι το παρόν σκέλος, καθώς και τα επιχειρήματα τα οποία προβάλλονται για τη στήριξή του, είναι απαράδεκτα.

75. Στόχος της αναιρεσείουσας είναι να βάλει κατά της νομιμότητας της απόφασης του Πρωτοδικείου βασιζόμενη κυρίως στις δηλώσεις του Verluca για να υποστηρίξει στη συνέχεια, επικουρική, ότι οι δηλώσεις αυτές εν πάση περιπτώσει δεν ήσαν επαρκώς αξιόπιστες ώστε να αποδείξουν την ύπαρξη παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου».

76. Το πρώτο βήμα αυτής της προσεγγίσεως είναι, κατά την άποψη της Επιτροπής, καταδικασμένο να αποτύχει διότι η εφαρμογή —όπως υποστηρίζουν οι αναιρεσείουσες— της νομολογίας που προκύπτει

από την απόφαση Enso-Gutzeit του Δικαστηρίου¹⁷ εξαρτάται ακριβώς από την εκτίμηση του κατά πόσον υπάρχουν και άλλα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία να στηρίζουν τη δήλωση ενός μόνον προσώπου, η οποία αποτελεί πραγματικό ζήτημα.

77. Το δεύτερο βήμα θα πρέπει επίσης να οδηγήσει *prima facie* στην κήρυξη απαραδέκτου διότι προϋποθέτει αναγκαστικά επανεξέταση από το Δικαστήριο πραγματικών περιστατικών τα οποία έχει ήδη εκτιμήσει το Πρωτοδικείο στο πλαίσιο της ενώπιόν του διαδικασίας. Αυτό ισχύει τόσο για την αξιολόγηση της δηλώσεως του Jachia όσο και για την προβαλλόμενη αντίφαση μεταξύ των δηλώσεων του Verluca και της δηλώσεως του Becher καθώς και για την ασυμβατότητα μεταξύ του εγγράφου «sharing key» και των δηλώσεων του Verluca.

78. Η αναιρεσείουσα προβάλλει τέσσερις παραβάσεις του νόμου κατά την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των δηλώσεων του Verluca, αλλά δεν είναι σε θέση να περιγράψει τη φύση των παραβάσεων αυτών παρά μόνον αμφισβητώντας τις σχετικές με τα πραγματικά περιστατικά διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου.

79. Επικουρική, στην περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει παραδεκτά τα επιχειρήματα της Sumitomo, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι σε καμία από τις πέντε περιπτώσεις τις οποίες επισημαίνει η αναιρεσείουσα το

16 — Συναφώς η Επιτροπή παραπέμπει στην απόφαση της 17ης Απριλίου 1997, C-138/95 P, Campo Ebro Industrial κ.λπ. κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1997, σ. I-2027, σκέψεις 60 και 61).

17 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 14.

Πρωτοδικείο δεν αξιολόγησε εσφαλμένως την αποδεικτική αξία εγγράφων ή δηλώσεων ούτε τα θεώρησε κακώς ως αποδεικτικά στοιχεία.

κυρίως με τις ευρωπαϊκές αγορές στις οποίες δεν εφαρμόζονταν οι συμφωνίες περί κατανομής των αγορών που είχαν συναφθεί με τους εν λόγω παραγωγούς·

80. Πρώτον, το Δικαστήριο δεν άντλησε εσφαλμένα συμπεράσματα από την —φαινομενική— αντίφαση μεταξύ των δηλώσεων του Verluca και του εγγράφου «sharing key»:

- συνεπώς, με τις σκέψεις 283 και 284 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο κατέληξε στα επιβαλλόμενα συμπεράσματα όσον αφορά αυτή τη —φαινομενική— αντίφαση διαπιστώνοντας ότι στην πραγματικότητα δεν επηρέαζε κατ' ουδένα τρόπο την αξιοπιστία της δηλώσεως του Verluca¹⁹.

- μολονότι το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, στη σκέψη 278 της αποφάσεώς του¹⁸, ότι το έγγραφο «sharing key» αναφέρεται μόνο στους σωλήνες OCTG, αυτό δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι δεν υπάρχει καμία παράβαση όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου»·

81. Δεύτερον, δεν φαίνεται να υπάρχει καμία παράβαση του νόμου όσον αφορά την εκτίμηση της καταθέσεως ενώπιον του εισαγγελέα του Bergamo από το Πρωτοδικείο:

- μολονότι φαίνεται να υπάρχει μια κάποια αντίφαση μεταξύ του εγγράφου «sharing key» και των δηλώσεων του Verluca σχετικά με την ανάμειξη των παραγωγών της Λατινικής Αμερικής, η αντίφαση αυτή είναι καθαρά φαινομενική διότι το εν λόγω έγγραφο αφορούσε κυρίως τις συμφωνίες περί κατανομής των εκτός Ευρώπης αγορών με τους παραγωγούς της Λατινικής Αμερικής, ενώ ο Verluca ασχολούνταν

- Στην πραγματικότητα, η θέση της αναιρεσιβούσας η οποία αντλείται από το ότι το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη

19 — Στον βαθμό που είναι χρήσιμο για τους σκοπούς των παρουσών προτάσεων, οι σκέψεις 283 και 284 έχουν ως εξής: «283. [...] Η αντίφαση που επισημάνθηκε ανωτέρω στη σκέψη 281 μειώνει μεν ασφαλώς την αποδεικτική ισχύ του εγγράφου "sharing key" καθώς και, σε ορισμένο βαθμό, την αποδεικτική ισχύ των δηλώσεων του Verluca, η σημασία της όμως σχετικοποιείται σημαντικά [...]. Πράγματι, ακόμα και αν υποθεθεί ότι ο παραγωγός της Λατινικής Αμερικής δέχθηκαν να εφαρμόσουν ποσοστά κατανομής σε άλλες αγορές και όχι στην ευρωπαϊκή, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι διαπραγματεύσεις με τους παραγωγούς αυτούς ουσιαστικά απέτυχαν από ευρωπαϊκής πλευράς, οπότε η αρνητική εκτίμηση του Verluca ως προς την έκβασή τους ανταποκρίνεται πράγματι στο έγγραφο "sharing key" όσον αφορά το καίριο αυτό σημείο.

284. Θα πρέπει να συναχθεί ότι η αντίφαση μεταξύ των όσων αναφέρει ο Verluca σε μία από τις δηλώσεις του και του εγγράφου "sharing key", την οποία η ίδια η Επιτροπή επισημαίνει στην αιτιολογική σκέψη 86 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν μειώνει ουσιαστικά την αξιοπιστία αυτών των δύο αποδεικτικών στοιχείων.»

18 — Το σχετικό απόσπασμα της σκέψεως 278 έχει ως εξής: «Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί [...] ότι [...] το έγγραφο "sharing key" αναφέρεται μόνον στους άνευ ραφής σωλήνες OCTG και όχι στους σωληναγωγούς.»

τη δήλωση του Jachia σημαίνει ότι δεν συμφωνεί με την εκτίμηση των αποδεικτικών μέσων από το Πρωτοδικείο· εντούτοις, η αναιρεσεύουσα δεν στοιχειοθετεί περαιτέρω τα γενεσιουργά στοιχεία αυτής της δήθεν παραβάσεως του νόμου. Αυτό και μόνον το γεγονός αρκεί για να απορριφθεί αυτό το επιχείρημα ή να κηρυχθεί προδήλως αβάσιμο·

— εξάλλου, η ίδια η αναιρεσεύουσα έχει δηλώσει πρωτοδικώς ότι η δήλωση του Jachia δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψη, εφόσον η Επιτροπή δεν παρέπεμπε σε αυτήν·

— το Πρωτοδικείο μπορούσε να θεωρήσει τη δήλωση του Biasizzo κρίσιμη, διότι ο Biasizzo είχε άμεση γνώση της σχετικής προβληματικής· πράγματι, ήταν υπεύθυνος του αρμόδιου τμήματος της Dalmine και, λαμβανομένων υπόψη των ομολογιών του όσον αφορά τα ποσά με τα οποία δωροδοκήθηκαν εργαζόμενοι της Agip, μπορούσε να θεωρηθεί αξιόπιστος μάρτυρας (σύγκρινε τις σκέψεις 311 και 312 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

82. Τρίτον, το σχόλιο του Verluca όσον αφορά το σημείωμα που συντάχθηκε επ' ευκαιρία της συναντήσεως με τον JF δεν θίγει την αξιοπιστία των δηλώσεών του για τους σωληναγωγούς «έργου»:

— πράγματι, απαντώντας στο πρώτο ερώτημα που του τέθηκε τον Δεκέμβριο 1997, ο Verluca επιβεβαίωσε τα υπόλοιπα λεχθέντα απ' αυτόν·

— στα σχόλιά του σχετικά με το σημείωμα που συντάχθηκε επ' ευκαιρία συναντήσεως με τον JF το 1994 εξήγησε ότι, στο πλαίσιο της γενικής δομής του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, υπήρχαν κάποια ποσοστά κατανομής για τους διεθνείς διαγωνισμούς που αφορούσαν προϊόντα συνήθους ποιότητας, δηλαδή τους σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας·

— πάντως, αυτό δεν αποδεικνύει ότι δεν σημειώθηκε καμία παράβαση όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου». Πράγματι, ένα έγγραφο το οποίο αποτελεί ένδειξη συγκεκριμένης παράβασης δεν μπορεί να αποδεικνύει αυτομάτως την ανυπαρξία μιας άλλης παραβάσεως·

— εξάλλου, αν η προσβαλλόμενη απόφαση είχε ερμηνεύσει εσφαλμένως τη δήλωση του Verluca, η Vallourec θα είχε ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως για τον λόγο αυτόν, καθόσον η εν λόγω απόφαση αφορούσε τους σωληναγωγούς «έργου».

83. Τέταρτον, είναι πρόδηλον ότι οι τυχόν αμφιβολίες τις οποίες συνέχισε να έχει το Πρωτοδικείο δεν βάρυναν υπέρ της Επιτροπής, καθώς και ότι το Πρωτοδικείο δεν αντέστρεψε το βάρος αποδείξεως:

- η διευκρινιστική παρατήρηση στην οποία κακώς, κατά την αναιρεσίουσα, προέβη το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 217 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν τεκμηριώνεται περαιτέρω²⁰. Στην πραγματικότητα, το Πρωτοδικείο αρκείται να επιβεβαιώσει το γεγονός —το οποίο δεν αμφισβητείται— ότι αυτό το απόσπασμα των δηλώσεων του Verluca αφορούσε τα πρακτικά της συναντήσεως με τον JF, τα οποία αφορούσαν αποκλειστικά τους σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας και από τα οποία συνάγει ότι το εν λόγω απόσπασμα των δηλώσεων περιορίζεται στο συγκεκριμένο προϊόν·

- ο ισχυρισμός ότι το Πρωτοδικείο αντέστρεψε το βάρος αποδείξεως με το απόσπασμα αυτό, εκτιμώντας διαφορετικά από τις αναιρεσείουσες τις δηλώσεις του Verluca, ισοδυναμεί στην πραγματικότητα με αίτημα προς το Δικαστήριο να επανεκτιμήσει πραγματικά περιστατικά υπό τον μανδύα του νομικού ζητήματος.

20 — Στη σκέψη 217 αναφέρονται τα εξής: «Όσον αφορά την επιχειρηματολογία την οποία η Sumitomo αντλεί από την περιεχόμενη στο έγγραφο "Έλεγχος στη Vallourec" αναφορά στο γεγονός ότι τα ποσοστά κατανομής ίσχυαν "μόνον για τα τυποποιημένα προϊόντα", οπότε οι σωληναγωγοί, μη τυποποιημένα προϊόντα, δεν επηρεάζονταν, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, κάνοντας τη δήλωση αυτή, ο Verluca απαντούσε σε ερώτηση που αφορούσε τα πρακτικά συναντήσεως με τον JF. Όμως, από την ανάγνωση των πρακτικών αυτών προκύπτει ότι αυτά αφορούν αποκλειστικά τους σωλήνες OCTG και όχι τους σωληναγωγούς, πράγμα που αφήνει να εννοηθεί ότι οι εξηγήσεις του Verluca αφορούσαν αποκλειστικά και μόνον τους σωλήνες OCTG».

84. Πέμπτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι οι δηλώσεις του Verluca ήταν ασαφείς όσον αφορά τον χρόνο παύσεως της παραβάσεως δεν μπορεί να αποτελέσει επιχείρημα κατά της αξιοπιστίας των δηλώσεων αυτών. Στη σκέψη 349 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως²¹ το Πρωτοδικείο εξήγαγε τα —ορθά— συμπεράσματα από αυτή την έλλειψη ακρίβειας: οι εν λόγω δηλώσεις είναι μάλλον ασαφείς ως προς το σημείο αυτό και δεν αρκούν από μόνες τους. Εξάλλου, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι διαπιστώθηκε η ύπαρξη παραβάσεως όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου» στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, το συμπέρασμα το οποίο πρέπει να εξαχθεί είναι ότι η διάρκεια της παραβάσεως για το προϊόν αυτό προσδιορίζεται από τον χρόνο κατά τον οποίο διήρκεσε η δραστηριότητα του ομίλου. Συναφώς, η Επιτροπή εκτιμά ότι η αιτιολογία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν είναι αδιάσειστη.

4. Εκτίμηση

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

85. Από τα σημεία 333 έως 336 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα οποία παρατέθηκαν ανωτέρω στο σημείο 38 των παρουσών προτάσεων, προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο στηρίζει τη συμμετοχή των αναιρεσιουσών σε παράβαση του άρθρου

21 — Το σχετικό απόσπασμα της σκέψεως 349 είναι το εξής: «[...] ναί μεν η ακρίβεια των λεγομένων του Verluca όσον αφορά τη διάρκεια της παραβάσεως δεν αμφισβητείται, από το ασαφές όμως της ενδείξεως σχετικά με τη λήξη της προκύπτει ότι η δήλωσή του δεν αρκεί από μόνη της για να αποδειχθεί επαρκώς κατά νόμον η τελευταία αυτή ημερομηνία».

81, παράγραφος 1, ΕΚ σχετικά με τους σωληναγωγούς «έργου» σε τρία στοιχεία τα οποία θεωρεί εναλλακτικά:

— τις δηλώσεις του Verluca οι οποίες αποτελούν από μόνες τους επαρκή απόδειξη (σκέψεις 334 και 335):

— εν πάση περιπτώσει, οι δηλώσεις του Verluca επιβεβαιώνονται από την απόδειξη που έδωσε ο Becher εξ ονόματος της Mannesmann (σκέψη 333):

— η απουσία ειδικότερων αποδείξεων όσον αφορά ένα συγκεκριμένο προϊόν, ήτοι τους σωληναγωγούς «έργου», ουδόλως επηρεάζει την απόδειξη της παραβάσεως όσον αφορά το προϊόν αυτό εφόσον προσκομίζονται επαρκείς αποδείξεις για την κατηγορία στην οποία υπάγεται το προϊόν αυτό (σκέψη 336, «Gruber+Weber»).

86. Στη συνέχεια θα εξετάσω, με την ίδια σειρά, τα διάφορα στοιχεία του προβαλλομένου λόγου αναιρέσεως.

87. Τα σκέλη του λόγου αναιρέσεως που αφορούν ειδικότερα τις δηλώσεις του Ver-

luca και του Becher συμπίπτουν ως προς το ότι βάλλουν κατά της αποδεικτικής αξίας την οποία αναγνώρισε το Πρωτοδικείο στις δηλώσεις αυτές με επιχειρήματα προς απόδειξη ότι οι δηλώσεις αυτές είναι αναξιόπιστες, ή τουλάχιστον λιγότερο αξιόπιστες από όσο έκρινε το Πρωτοδικείο.

88. Σε τελευταία ανάλυση, η αναιρεσείουσα προσπαθεί να αποδείξει εδώ, αναλύοντας διαφορετικά τις δηλώσεις του Verluca και του Becher, ότι το Πρωτοδικείο άντλησε από αυτές εσφαλμένα συμπεράσματα και υπέπεσε εξ αυτού του λόγου σε νομική πλάνη εκτιμώντας εσφαλμένως την αποδεικτική τους αξία.

89. Για να αξιολογηθούν τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας είναι απαραίτητο να εκτεθούν με ακρίβεια (σημεία 39 έως 59 ανωτέρω).

90. Πρέπει να υπογραμμιστεί εδώ μια άλλη αντίρρηση αρχής, ήτοι ότι, αν το Δικαστήριο δεχόταν την προσέγγιση αυτή, θα ήταν αναγκασμένο να επαναλάβει εν μέρει την εξέταση και την αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών. Όμως μια τέτοια επανεξέταση των πραγματικών περιστατικών αποκλείεται ρητώς από το άρθρο 225 ΕΚ και από το άρθρο 58 του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

91. Συνεπώς θα πρέπει να εξεταστούν κριτικά οι νομικοί λόγοι και τα επιχειρήματα που στρέφονται κατά της αποδεικτικής αξίας την οποία αναγνώρισε το Πρωτοδικείο στις προσκομισθείσες αποδείξεις, προκειμένου να μην αποτελέσουν συγκαλυμμένο μέσον επιτεύξεως επανεξετάσεως των πραγματικών περιστατικών από το Δικαστήριο.

92. Τα επιχειρήματα τα οποία αντλεί η αναιρεσείουσα από τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία προκειμένου να στηρίξει τον συγκεκριμένο λόγο αναιρέσεως μπορούν να κριθούν παραδεκτά και να εξεταστούν μόνον εάν, και στο μέτρο που, γεννούν κάποιες αμφιβολίες όσον αφορά την εκτίμησή τους από το Πρωτοδικείο.

93. Στη συνέχεια θα σχολιάσω το παραδεκτό των διαφόρων σκελών του παρόντος λόγου αναιρέσεως βάσει του προαναφερθέντος κριτηρίου, το οποίο εξάγεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου²².

β) Οι δηλώσεις του Verluca

94. Αυτό το σκέλος του λόγου αναιρέσεως στρέφεται κατά της εκτιμήσεως από το

Πρωτοδικείο της αποδεικτικής αξίας των δηλώσεων του Verluca (σκέψεις 219 και 220 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως)²³.

95. Δεν συμφωνώ με την άποψη της Επιτροπής ότι η αναιρεσείουσα θα έπρεπε να στρέψει τις αιτιάσεις της κατά της σκέψεως 335 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και ότι συνεπώς ο λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτός στο σύνολό του διότι η κρίση του Πρωτοδικείου ως προς το σχετικό σημείο δεν αμφισβητείται.

96. Πράγματι, με τις σκέψεις 219 και 220, το Πρωτοδικείο διευκρίνισε τις παραδοχές βάσει των οποίων κατέληξε στο συμπέρασμα, αφού εξέτασε τα υπόλοιπα αποδεικτικά στοιχεία, ότι οι δηλώσεις του Verluca αρκούσαν από μόνες τους για να αποδείξουν παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ σε σχέση με τους σωληναγωγούς «έργου».

97. Τα σκέλη του παρόντος λόγου αναιρέσεως στρέφονται κατά της παραδοχής αυτής, δηλαδή του ότι οι δηλώσεις του Verluca είναι τόσο αξιόπιστες ώστε να αρκεί ένα συμπληρωματικό αποδεικτικό στοιχείο προκειμένου να θεωρηθεί αποδεδειγμένη η παράβαση αυτή καθαυτή και συνεπώς και η παράβαση που αφορά ένα συγκεκριμένο προϊόν, μολονότι δεν υπάρχει κανένα συμπληρωματικό αποδεικτικό στοιχείο όσον

22 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 7ης Ιανουαρίου 2004, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής (Σύλλογή 2004, σ. I-135, σκέψεις 48 έως 51), και της 6ης Ιανουαρίου 2004 C-2/01 P και C-3/01 P, BAI και Επιτροπή κατά Bayer (Σύλλογή 2004, σ. I-26, σκέψεις 47 και 48).

23 — Προπαρατεθείσες στο σημείο 34.

αφορά το συγκεκριμένο αυτό προϊόν. Αν η παραδοχή αυτή δεν μπορεί να ευσταθήσει, μένουν μετέωρα τα συμπεράσματα που διατυπώνονται τόσο στη σκέψη 335 όσο και στις σκέψεις 333 και 336.

98. Φρονώ ότι τα διάφορα επιχειρήματα που επικαλέστηκε η αναιρεσείουσα βάλλοντας κατά της εν λόγω παραδοχής είναι εν μέρει αβάσιμα και εν μέρει απαράδεκτα.

99. Κατά τη γνώμη μου, το επιχείρημα ότι το Πρωτοδικείο ερμήνευσε και εφάρμοσε εσφαλμένως τον «κανόνα» που αντλείται από τη σκέψη 1838 της απόφασης Τσιμέντο²⁴ δεν είναι βάσιμο.

100. Σύμφωνα με αυτόν τον «κανόνα», η Επιτροπή μπορεί να στηριχθεί σε ένα και μόνον αποδεικτικό στοιχείο για να αποδείξει την παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ υπό την προϋπόθεση ότι η αποδεικτική αξία του στοιχείου αυτού είναι αναμφίβολη και ότι το εν λόγω στοιχείο αποδεικνύει από μόνο του με βεβαιότητα την ύπαρξη της ως άνω παραβάσεως.

101. Αρμόδιο να ελέγξει την αποδεικτική αξία εγγράφου ή δηλώσεως και, σε αυτή τη βάση, να τα χαρακτηρίσει είναι κατ' αρχήν το Πρωτοδικείο.

102. Ο κανόνας αυτός, όπως εκτίθεται στη σκέψη 1838 της προπαρατεθείσας αποφάσεως, δεν μπορεί να στηρίξει την άποψη ότι είναι εφαρμοστέος αποκλειστικά στις δηλώσεις και στα έγγραφα που διαβιβάστηκαν ή συντάχθηκαν αμέσως μετά τα πραγματικά περιστατικά στα οποία αναφέρονται. Καθοριστική είναι μόνον η ανυπαρξία οποιασδήποτε αμφισημίας όσον αφορά την αποδεικτική αξία, δηλαδή η παντελής ανυπαρξία έστω και της ελάχιστης αμφιβολίας.

103. Η προσπάθεια της αναιρεσείουσας να επικαλεστεί το γεγονός ότι οι δηλώσεις του Verluca είναι μεταγενέστερες των επίδικων συμπεριφορών προκειμένου να ισχυριστεί ότι οι δηλώσεις αυτές δεν πληρούν τον κανόνα που τέθηκε με την απόφαση Τσιμέντο αφορά, κατά τη γνώμη μου, πραγματικό ζήτημα και συνεπώς πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη.

104. Δεχόμενο ότι θα μπορούσε να χαρακτηρίσει αξιόπιστες τις δηλώσεις του Verluca, το Πρωτοδικείο θα μπορούσε επίσης, σύμφωνα με την απόφαση Enso-Gutzeit²⁵, να θεωρήσει ότι οι δηλώσεις αυτές αρκούσαν για να αποδείξουν την ύπαρξη παραβάσεως, καθόσον στηρίζονταν σε άλλα αποδεικτικά στοιχεία και ότι, στην περίπτωση αυτή, οι δηλώσεις αυτές αρκούσαν για να κριθεί ότι υπήρχε παράβαση σε σχέση με συγκεκριμένο προϊόν το οποίο υπάγεται στην επίδικη κατηγορία προϊόντων.

24 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 13.

25 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 14.

105. Δεν είναι παραδεκτά, κατά τη γνώμη μου, τα επιχειρήματα με τα οποία η αναιρεσείουσα προσπαθεί να αποδείξει ότι το Πρωτοδικείο κακώς έκρινε αξιόπιστες τις δηλώσεις του Verluca στο μέτρο που αφορούσαν τους σωληναγωγούς «έργου». Αναφέρομαι ειδικότερα στα επιχειρήματα που αντλεί η αναιρεσείουσα από τον τρόπο με τον οποίο το Πρωτοδικείο αξιολόγησε τις υποτιθέμενες αντιφάσεις μεταξύ των δηλώσεων του Verluca και του εγγράφου «sharing key», από τη μη λήψη υπόψη των δηλώσεων του Jachia και από τις υποτιθέμενες αντιφάσεις μεταξύ των δηλώσεων του Verluca και της δηλώσεως του Becher.

106. Κανένα από τα επιχειρήματα τα οποία προβάλλει η αναιρεσείουσα δεν στηρίζει, έστω και κατ' ελάχιστον, την υποψία ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε κατά την εξέταση των επίμαχων δηλώσεων και εγγράφων σε σφάλματα τέτοια ώστε να αξιολογήσει εσφαλμένως την αποδεικτική αξία τους.

107. Με τα επιχειρήματα αυτά η αναιρεσείουσα αντιπαραβάλλει την αξιολόγηση των επίμαχων δηλώσεων και εγγράφων την οποία θα επιθυμούσε προς την αποδεικτική αξία την οποία αναγνώρισε στις δηλώσεις αυτές το Πρωτοδικείο. Από τις διαφορές μεταξύ της δικής της αξιολογήσεως και της αξιολογήσεως του Πρωτοδικείου συνάγει ότι το Πρωτοδικείο εκτίμησε εσφαλμένως αποδεικτικά στοιχεία και προσπαθεί να επιτύχει την κατ' ανáιρεση επανεξέταση των πραγματικών περιστατικών, πράγμα το οποίο θα συνέβαινε αν τα επιχειρήματα αυτά είχαν κριθεί παραδεκτά.

108. Όπως επισήμανα στα σημεία 90 έως 93 ανωτέρω, έναν τέτοιο αποτέλεσμα θα ήταν αντίθετο προς την αρχή σύμφωνα με την οποία η ανáιρεση πρέπει να περιορίζεται στον έλεγχο των νομικών ζητημάτων.

109. Επίσης, φρονώ ότι το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 217 έδωσε μια ανεπίτρεπτη εξήγηση στη δήλωση του Verluca, αντιστρέφοντας έτσι το βάρος αποδείξεως, πρέπει να κριθεί απαράδεκτο.

110. Και εδώ η αναιρεσείουσα συγκρίνει τη δική της αξιολόγηση με την αξιολόγηση του Πρωτοδικείου για να καταλήξει ότι αντιστράφηκε το βάρος αποδείξεως και να ζητήσει από το Δικαστήριο να επανεξετάσει τα πραγματικά περιστατικά. Ο ελιγμός αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός²⁶.

111. Εξάλλου, αδυνατώ να καταλάβω γιατί η διαπίστωση πραγματικών περιστατικών που περιλαμβάνεται στη σκέψη 217 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «[...] κάνοντας τη δήλωση αυτή, ο Verluca απαντούσε σε ερώτηση που αφορούσε τα πρακτικά συνεντεύξεως με τον JF [...]» σημαίνει αντιστροφή του βάρους αποδείξεως. Το ίδιο ισχύει και για τη διαπίστωση ότι η συνάντηση με τον JF αφορούσε αποκλειστικά τους σωλήνες OCTG και εντεύθεν το συμπέρασμα, ότι δηλαδή η

26 — Βλ. απόφαση Aalborg Portland (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 22, σκέψη 132).

δήλωση αυτή του Verluca αφορούσε αποκλειστικά το προϊόν αυτό. Εάν αυτές οι διαπιστώσεις και αυτό το συμπέρασμα στηρίζουν την αξιοπιστία των δηλώσεων του Verluca, πρόκειται καθαρά για εκτίμηση πραγματικών περιστατικών από το Πρωτοδικείο, η οποία δεν μπορεί να αμφισβητηθεί κατ' αναίρεση.

112. Θα αναφερθώ με συντομία και στο πέμπτο στοιχείο του ίδιου σκέλους του εξεταζομένου λόγου αναιρέσεως. Και αν ακόμα το επιχείρημα αυτό κριθεί παραδεκτό, είναι εν πάση περιπτώσει αβάσιμο.

113. Το γεγονός ότι το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, στη σκέψη 349, ότι η δήλωση του Verluca δεν είναι αρκετά ακριβής όσον αφορά την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε η παράβαση, ουδόλως επηρεάζει την αξιοπιστία της δηλώσεως όσον αφορά το περιεχόμενό της, αξιοπιστία η οποία αποδεικνύεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και επιβεβαιώνεται από άλλα αποδεικτικά στοιχεία.

114. Εξάλλου, φρονώ ότι δεν επιδέχεται αμφισβήτηση και το συμπέρασμα που εξάγεται από την ασάφεια όσον αφορά την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε η παράβαση, δηλαδή ότι η δήλωση του Verluca είναι ελάχιστα αξιόπιστη όσον αφορά το σημείο αυτό και συνεπώς δεν αρκεί για να θεωρηθεί αποδεδειγμένη η ημερομηνία αυτή.

γ) Οι δηλώσεις του Becher

115. Τα επιχειρήματα τα οποία χρησιμοποιεί η αναιρεσείουσα προκειμένου να βάλει κατά της αξιοπιστίας των δηλώσεων του Becher και συνεπώς και κατά της αξιολογήσεώς τους από το Πρωτοδικείο ως αποδεικτικά στοιχεία τα οποία επαληθεύουν τις δηλώσεις του Verluca είναι κατά τη γνώμη μου εν μέρει अपαράδεκτα και εν μέρει αβάσιμα.

116. Αβάσιμο είναι το πρώτο επιχείρημα, το οποίο αντλείται από το ότι το Πρωτοδικείο, μη λαμβάνοντας υπόψη τις δύο επιφυλάξεις τις οποίες διατύπωσε ο Becher στη δήλωσή του, αξιολόγησε εσφαλμένως την αποδεικτική της αξία.

117. Η έλλειψη άμεσης γνώσεως του Becher όσον αφορά την επίδικη παράβαση καθιστά ακατανόητη την επιφύλαξη «εξ όσων γνωρίζω» («nach meiner Kenntnis»), πολύ περισσότερο διότι, όταν του ζητήθηκε να σχολιάσει ένα έγγραφο που του παρουσιάστηκε, παρέπεμψε στις πηγές από τις οποίες έμαθε όσα γνωρίζει, δηλαδή σε προηγούμενα πρακτικά των οποίων είχε λάβει γνώση. Η επιφύλαξη αυτή, η οποία περιορίζεται στα ειδικά συμφραζόμενα συγκεκριμένου τμήματος της δηλώσεώς του, δεν μπορεί να θεωρηθεί γενική επιφύλαξη δημιουργούσα αμφιβολίες για το σύνολο της δηλώσεως αυτής.

118. Η αξιοπιστία της δηλώσεως αυτής δεν θίγεται ούτε από το γεγονός ότι βασίζεται σε πληροφορίες που έδωσαν στον Becher οι εργαζόμενοι της επιχειρήσεως της οποίας ήταν διευθυντής. Όπως έκρινε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 205 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως παραπέμποντας σε προηγούμενη νομολογία²⁷, η αξιοπιστία των απαντήσεων που δίνονται εξ ονόματος μιας επιχειρήσεως υπερβαίνει την τυχόν αξιοπιστία της απαντήσεως ενός μέλους του προσωπικού της.

119. Συνεπώς, δεν αποτελεί απλή εικασία η διαπίστωση ότι, όταν ο μη έχων άμεση γνώση των κρίσιμων περιστάσεων προβαίνει, ως εκπρόσωπος μιας εταιρίας, σε δήλωση με την οποία αναγνωρίζει τη διάπραξη παραβάσεως εκ μέρους της εταιρίας αυτής καθώς και άλλων επιχειρήσεων, στηρίζεται αναγκαστικά σε πληροφορίες που του παρασχέθηκαν από την εταιρία του και, ειδικότερα, από τους υπαλλήλους της που είχαν άμεση γνώση των επίμαχων επιχειρηματικών πρακτικών. Λαμβανομένων υπόψη των σημαντικών νομικών και οικονομικών κινδύνων τους οποίους ενέχει μια τέτοια δήλωση, ασφαλώς θα ήταν εξαιρετικά επικίνδυνο να προβεί κανείς σε αυτήν χωρίς να διαθέτει τις ανάλογες πληροφορίες.

120. Το επιχείρημα αυτό —και αν ακόμα κριθεί παραδεκτό— ουδόλως επηρεάζει την αποδεικτική αξία που προσέδωσε το Πρωτοδικείο στη δήλωση του Becher.

121. Με το δεύτερο επιχείρημα η αναιρεσείουσα εκθέτει και πάλι τη δική της ερμηνεία όσον αφορά την αξιοπιστία, και συνεπώς την αποδεικτική αξία, της δηλώσεως του Becher, την οποία αντιπαραβάλλει στη συνέχεια με την ερμηνεία του Πρωτοδικείου καταλήγοντας ότι το Πρωτοδικείο αξιολόγησε εσφαλμένως την εν λόγω αποδεικτική αξία.

122. Είναι σαφές ότι εν προκειμένω πρόκειται για μια συγκαλυμμένη προσπάθεια να οδηγηθεί το Δικαστήριο σε επανεξέταση των πραγματικών περιστατικών στο στάδιο της ανααιρετικής διαδικασίας. Συνεπώς, το επιχείρημα αυτό πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτο βάσει των σκέψεων που εκτίθενται στα σημεία 91 έως 93²⁸.

123. Ως εκ περισσού, προσθέτω ότι οι αντιρρήσεις ουσίας οι οποίες προβάλλονταν με αυτό το επιχείρημα, μολονότι εκ πρώτης όψεως μοιάζουν λυσιτελείς, είναι απολύτως ανεπαρκείς για να αποτελέσουν αρχή αποδείξεως του ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη κατά την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας της δηλώσεως Becher. Αυτό ισχύει τόσο για τις συνέπειες τις οποίες εξάγει το Πρωτοδικείο από την υποτιθέμενη αντίφαση μεταξύ της δηλώσεως του Becher και του εγγράφου «sharing key» όσο και για τη συλλογιστική την οποία ακολούθησε το Πρωτοδικείο σε σχέση με τις συνέπειες της απόκρυψης της ενδοευρωπαϊκής πτυχής της παραβάσεως για την αξιοπιστία των υπολοίπων στοιχείων της εν λόγω δηλώσεως.

27 — Απόφαση της 20ής Μαρτίου 2002, T-33/99, LRAF κατά Επιτροπής (Σύλλογη 2002, σ. II-1705, σκέψη 45).

28 — Την ίδια συλλογιστική ακολουθεί ο γενικός εισαγγελέας Tizzano στις προτάσεις του στην υπόθεση ΒΑΙ και Επιτροπή κατά Bayer (σημείο 36), προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 22 ανωτέρω.

124. Με το τρίτο επιχείρημα σκοπεύεται η τεκμηρίωση της θέσεως ότι το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου —ότι η δήλωση του Becher στηρίζει τη δήλωση του Verluca για τους σωληναγωγούς «έργου»— στηρίζεται σε αποσπασματικές και αντιφατικές αιτιολογίες, χρησιμοποιώντας τους ισχυρισμούς τους οποίους προέβαλε η αναιρεσείουσα προκειμένου να στηρίξει τον πρώτο και τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως.

125. Στον βαθμό που εν προκειμένω επαναλαμβάνονται οι πραγματικοί ισχυρισμοί τους οποίους η αναιρεσείουσα επικαλείται αυτή τη φορά προκειμένου να θεμελιώσει την έλλειψη αιτιολογίας, επιχείρημα είναι προδήλως απαράδεκτο.

126. Το ίδιο ισχύει και για το παρουσιαζόμενο ως συμπληρωματικό επιχείρημα ότι το Πρωτοδικείο εσφαλμένως απέδωσε στη δήλωση του Becher αποδεικτική αξία διαφορετική από εκείνη την οποία το ίδιο είχε θεωρήσει αποδεκτή (σκέψη 220 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

127. Τίθεται έτσι και πάλι εν αμφιβόλω η εκτίμηση του Πρωτοδικείου των επιπτώσεων που ενέχει η άρνηση της ενδοευρωπαϊκής πτυχής όσον αφορά την αξιοπιστία των υπολοίπων τμημάτων της δηλώσεως του Becher.

128. Φρονώ ότι το παρόν σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό και ότι συνεπώς δεν επηρεάζεται το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει η σκέψη 333 της αναιρεσιβαλλομένης αποφά-

σεως, δηλαδή ότι η δήλωση του Verluca αφορούσε και τους σωληναγωγούς «έργου».

δ) Η σκέψη «Gruber+Weber»

129. Το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου στρέφεται κατά της συλλογιστικής που ακολούθησε το Πρωτοδικείο, βασιζόμενο στην κατ' αναλογία εφαρμογή της σκέψεως 214 της αποφάσεως Gruber+Weber²⁹, με την οποία οδηγήθηκε στο συμπέρασμα ότι, και αν ακόμα οι αναιρεσείουσες είχαν μπορέσει να δημιουργήσουν πρωτοδικώς μια κάποια αμφιβολία όσον αφορά τα προϊόντα τα οποία αφορούσε η κολαζόμενη με την προσβαλλόμενη απόφαση συμφωνία, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν έπρεπε εντούτοις να ακυρωθεί.

130. Από τη διατύπωση του πρώτου τμήματος αυτής της σκέψεως «[...] ακόμα και αν υποθεθεί ότι [...], πράγμα το οποίο δεν αποδείχθηκε, [...]», προκύπτει αβίαστα ότι πρόκειται για υπόθεση η οποία δεν προσθέτει κάτι στα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 333 και 335.

131. Δεδομένου ότι, κατά τη γνώμη μου, τα δύο πρώτα σκέλη του παρόντος λόγου αναιρέσεως, τα οποία αφορούν αντιστοίχως

29 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 11.

τα συμπεράσματα που εκτίθενται στις σκέψεις 333 και 335, δεν μπορούν να γίνουν δεκτά, το τρίτο σκέλος, το οποίο στρέφεται κατά της σκέψεως 336, καθίσταται αναποτελεσματικό υπό την έννοια ότι, και αν ακόμα γίνει δεκτό, δεν θα επηρέαζε το διατακτικό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

132. Κατά πάγια νομολογία, παρόμοιες αιτιάσεις οι οποίες στρέφονται κατά νομικών αιτιολογιών που παρατίθενται ως εκ περισσού είναι αλυσιτελείς³⁰.

133. Φρονώ συνεπώς ότι παρέλκει η εξέταση του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, το οποίο είναι αλυσιτελές.

Γ — Δεύτερος λόγος αναιρέσεως: η υπερβολικά μακρά διάρκεια της δίκης

1. Τα επιχειρήματα της αναιρεσεύουσας

134. Κατά την αναιρεσεύουσα, η διάρκεια της δίκης ενώπιον του Πρωτοδικείου υπήρξε υπερβολικά μακρά, φθάνοντας τα τέσσερα

έτη και τρεις μήνες. Ειδικότερα, είναι δυσανάλογα μεγάλη κατά την άποψή της η περίοδος των δύο ετών μεταξύ της περατώσεως της έγγραφης διαδικασίας και της αποφάσεως περί ενάρξεως της προφορικής διαδικασίας, καθώς και οι δεκαέξι μήνες που μεσολάβησαν μεταξύ της περατώσεως της προφορικής διαδικασίας και της εκδόσεως της αποφάσεως.

135. Έτσι, η αναιρεσεύουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο παραβίασε το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου (στο εξής: ΕΣΔΑ).

136. Σε σύγκριση με την υπόθεση *Baustahl-gewebe*³¹, στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι η διάρκεια των πέντε ετών και έξι μηνών για την πρωτόδικη δίκη αποτελεί παραβίαση της αρχής του άρθρου 6, παράγραφος 1, ΕΣΔΑ για την προστασία του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαιοδοτικού οργάνου εντός εύλογης προθεσμίας, η παρούσα υπόθεση, στην οποία εμπλέκονταν οκτώ επιχειρήσεις —από τις οποίες οι επτά άσκησαν προσφυγή— και υπήρχαν τρεις γλώσσες διαδικασίας, ήταν κατά την αναιρεσεύουσα απλούστερη από την υπόθεση *Baustahl-gewebe* η οποία αφορούσε ένδεκα προσφυγές.

³⁰ — Από την ήδη πλούσια νομολογία, παραπέμπω στις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Μαρτίου 1993, C-35/92 P, Κοινοβούλιο κατά Frederiksen (Συλλογή 1993, σ. I-991, σκέψη 31) της 16ης Σεπτεμβρίου 1997, C-362/93 P, Blackspur κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. I-4775, σκέψεις 18 έως 23), και στη διάταξη του Δικαστηρίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2001, C-476/00 P, CP κατά ΕΚΤ (Συλλογή 2001, σ. I-6041, σκέψεις 34 έως 36).

³¹ — Απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-185/95 P (Συλλογή 1998, σ. I-8417, σκέψεις 26 έως 49).

137. Εν πάση περιπτώσει, η περίοδος των δύο ετών μεταξύ της περατώσεως της έγγραφης διαδικασίας και της ενάρξεως της προφορικής διαδικασίας στις παρούσες υποθέσεις πρέπει να θεωρηθεί υπερβολικά μακρά, πολλώ μάλλον διότι τα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας δεν απαίτησαν περισσότερους από δύο μήνες.

138. Σε σύγκριση με τη μέση διάρκεια της δίκης ενώπιον του Πρωτοδικείου σε ανάλογες υποθέσεις, η εκδίκαση της παρούσας υπόθεσης απαίτησε, κατά την αναιρεσίουσα, δυσανάλογα μακρό χρόνο³².

139. Η αναιρεσίουσα δηλώνει ότι λόγω της διάρκειας της δίκης υπέστη οικονομική ζημία υπό τη μορφή πρόσθετων τόκων που οφείλονται στην καθυστέρηση εξοφλήσεως των επιβληθέντων προστίμων καθώς και επιπλέον εξόδων για τη σύσταση της απαιτηθείσας τραπεζικής εγγυήσεως, τα οποία ανήλθαν κατά τους υπολογισμούς της σε 827 332 ευρώ.

140. Εξάλλου, η αναιρεσίουσα εκτιμά ότι θα πρέπει να της επιδικαστεί ποσό 175 000 ευρώ λαμβανομένου υπόψη του μετριασμού των προστίμων από το Δικαστήριο.

32 — Η αναιρεσίουσα παραπέμπει συναφώς στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση — Αναλυτικό πίνακα εργασιών του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2003), παράρτημα 12.

2. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής

141. Η Επιτροπή εφιστά την προσοχή στο ότι το Δικαστήριο δύναται, κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας, να μειώσει ένα πρόστιμο προκειμένου να επιδικάσει εύλογη αποκατάσταση λόγω της παραβιάσεως της νομικής αρχής του ανεξάρτητου δικαστικού ελέγχου εντός εύλογης προθεσμίας.

142. Πάντως, στην —υποθετική— περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο θα ακύρωνε εν όλω το επιβληθέν πρόστιμο, δεν θα υπήρχε πλέον βάση από την οποία να αφαιρεθεί η ζημία που υπέστη η αναιρεσίουσα. Δεδομένου ότι η ανααιρετική διαδικασία δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να χρησιμοποιηθεί για την άσκηση αυτοτελούς αγωγής αποζημιώσεως, η αναιρεσίουσα θα έπρεπε στην περίπτωση αυτή να κινηθεί τη διαδικασία του άρθρου 235 ΕΚ. Εξάλλου, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, δεν θα ήταν σωστό, σε μια τέτοια περίπτωση, να υποχρεωθεί σε αποζημίωση, δεδομένου ότι η καθυστέρηση της διαδικασίας δεν μπορεί να αποδοθεί σε δικό της πταίσμα.

143. Εξάλλου, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, και ειδικότερα του αριθμού των διαδίκων, της παρεμβάσεως της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ, του αριθμού των γλωσσών διαδικασίας, καθώς και της εκτάσεως και της πολυπλοκότητας του φακέλου επί του οποίου εκδόθηκε η προσβαλλομένη απόφαση, η διάρκεια της δίκης δεν μπορεί να θεωρηθεί υπερβολικά μακρά,

ακόμα και αν συγκριθεί με τη διάρκεια ανάλογων δικών που διεξήχθησαν ενώπιον του Πρωτοδικείου κατά την ίδια περίοδο, δηλαδή μεταξύ 2000 και 2004.

υπέστη η αναιρεσείουσα λόγω της πληρωμής αχρεωστών τόκων.

3. Εκτίμηση

144. Η Επιτροπή αμφισβητεί, εξάλλου, την άποψη ότι η αναιρεσείουσα υπέστη οικονομική ζημία λόγω της υποτιθέμενης υπερβολικά μακράς διάρκειας της δίκης για τους εξής λόγους:

— η αναιρεσείουσα δεν συνυπολόγισε τα έσοδα τα οποία αποκόμισε από το ποσό του προστίμου, το οποίο παρέμεινε στη διάθεσή της κατά τη διάρκεια της δίκης·

— η αναιρεσείουσα δεν ανέλαβε τις απαραίτητες πρωτοβουλίες για να περιορίσει, όσο αυτό ήταν δυνατόν, τις σχετικές με το επιβληθέν πρόστιμο δαπάνες.

145. Τέλος, το αίτημα καταβολής στην αναιρεσείουσα συμπληρωματικού ποσού 175 000 ευρώ λόγω εύλογης αποζημίωσης για την παραβίαση της αρχής του πρόσφορου δικαστικού ελέγχου στηρίζεται, κατά την Επιτροπή, σε εσφαλμένη ερμηνεία των συναφών αποσπασμάτων της αποφάσεως Baustahlgewebe. Από τη σκέψη 31 της αποφάσεως αυτής προκύπτει ότι το Δικαστήριο είχε όντως λάβει υπόψη τη ζημία που

146. Με την απόφαση Baustahlgewebe το Δικαστήριο εφάρμοσε τα ακόλουθα κριτήρια για να αιτιολογήσει την υπερβολικά μακρά διάρκεια της δίκης ενώπιον του Πρωτοδικείου³³:

— απόλυτη διάρκεια της δίκης·

— αντικείμενο της διαφοράς για τους ενδιαφερομένους·

— αριθμός προσφυγών και γλωσσών διαδικασίας·

— όγκος των εγγράφων και πολυπλοκότητα των εγερθέντων πραγματικών και νομικών ζητημάτων·

33 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 31, σκέψεις 28 έως 45.

- τυχόν συμπεριφορά των προσφευγόντων και των αρμόδιων αρχών που ενδέχεται να συνέβαλε στη διάρκεια της δίκης·
  - χρονικό διάστημα μεταξύ της περατώσεως της έγγραφης διαδικασίας και της αποφάσεως περί ενάρξεως της προφορικής διαδικασίας·
  - τυχόν προσωρινά μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας και διεξαγωγή αποδείξεων·
  - χρονικό διάστημα μεταξύ της περατώσεως της προφορικής διαδικασίας και της εκδόσεως της αποφάσεως.
147. Σε σύγκριση με την υπόθεση Baustahl-gewebe, εν προκειμένω η διάρκεια της δίκης ενώπιον του Πρωτοδικείου ήταν αισθητά βραχύτερη, και συγκεκριμένα τέσσερα έτη και τρεις μήνες έναντι πέντε ετών και έξι μηνών.
148. Όσον αφορά το συμφέρον της αναιρεσεύουσας, η κατάσταση δεν διαφέρει ουσιαστικά από την υπόθεση Baustahl-gewebe. Μολονότι η διάρκεια της δίκης ουδόλως θέτει σε κίνδυνο τη συνέχεια της επιχειρήσεως της αναιρεσεύουσας, μπορεί να παραβλάψει τα οικονομικά συμφέροντά της. Τη
- διαπίστωση αυτή δεν επηρεάζει η ύπαρξη διαφοράς απόψεων μεταξύ αναιρεσεύουσας και Επιτροπής όσον αφορά το ύψος των δαπανών τις οποίες προκάλεσε η υπερβολικά μακρά διάρκεια της δίκης.
149. Ο αριθμός των ασκηθεισών προσφυγών (επτά) είναι προδήλως μικρότερος από τον αριθμό των προσφυγών στην υπόθεση Baustahl-gewebe (έντεκα), ενώ ο αριθμός των γλωσσών διαδικασίας είναι ο ίδιος (τρεις).
150. Θα ήταν παρακινδυνευμένο να γίνει σύγκριση της πολυπλοκότητας των νομικών και πραγματικών ζητημάτων ή της σημασίας των εγγράφων του φακέλου. Εντούτοις, μετά την εξέταση των πρωτόδικων αποφάσεων, θα αξιολογήσω την πολυπλοκότητα των πραγματικών και νομικών ζητημάτων που τίθενται στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως ως μεγαλύτερη από την πολυπλοκότητα των ανάλογων ζητημάτων που τέθηκαν στην υπόθεση Baustahl-gewebe.
151. Πρωτοδικώς αμφισβητήθηκε το σύνολο σχεδόν των πραγματικών περιστατικών στα οποία στηρίχθηκε η απόφαση της Επιτροπής και τα οποία, συνεπώς, χρειάστηκε να επαληθευθούν. Χρειάστηκε να αξιολογηθεί η αποδεικτική αξία των δηλώσεων και των εγγράφων που ήσαν διαθέσιμα σχετικά.

152. Εξάλλου, η παρούσα δίκη χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλομορφία δυσχερών νομικών ζητημάτων, όπως για παράδειγμα η ανάμιξη της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ ή το καθεστώς των παράκτιων αγορών της Κοινότητας και ειδικότερα του Ηνωμένου Βασιλείου. Αυτά τα νομικά ζητήματα δεν ήταν όλα νέα, αλλά η απάντηση που έπρεπε να τους δοθεί στο πραγματικό πλαίσιο της παρούσας δίκης χρειάστηκε προηγούμενη ανάλυση σε βάθος.

153. Από τη δικογραφία της πρωτόδικης δίκης δεν προκύπτει καμία ένδειξη ότι η αναιρεσείουσα πρόεβη σε ενέργειες ή υπέβαλε αιτήματα στο Πρωτοδικείο που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επιμήκυνση της διάρκειας της διαδικασίας.

154. Μεταξύ της περατώσεως της έγγραφης διαδικασίας, την 1η Φεβρουαρίου 2001, και της ενάρξεως της προφορικής διαδικασίας, στις 4 Φεβρουαρίου 2003, μεσολάβησαν δύο έτη.

155. Το Πρωτοδικείο έλαβε μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας στις 18 Ιουνίου 2002, 11 Ιουλίου 2002 και 31 Ιουλίου 2002.

156. Μεταξύ της περατώσεως της προφορικής διαδικασίας, στις 31 Μαρτίου 2003, και της εκδόσεως της αποφάσεως, στις 8 Ιουλίου 2004, μεσολάβησαν σχεδόν 15,5 μήνες.

157. Από τα προεκτεθέντα καταλήγω ότι, από άποψη φόρτου εργασίας, η παρούσα δίκη αντιπροσώπευε σε γενικές γραμμές για το Πρωτοδικείο φόρτο εργασίας ίσο με την ομάδα υποθέσεων στην οποία ανήκε η υπόθεση *Baustahlgewebe*, αλλά η συνολική διάρκεια της πρωτόδικης δίκης ήταν σημαντικά μικρότερη, και συγκεκριμένα ένα έτος και τρεις μήνες.

158. Κατά την άποψή μου, δεν πρέπει να δοθεί αποφασιστική σημασία στο γεγονός ότι μεταξύ της επίσημης ενάρξεως της προφορικής διαδικασίας και της περατώσεως της έγγραφης διαδικασίας μεσολάβησαν δύο έτη. Η εξέταση ογκωδών δικογραφιών και αποδεικτικών εγγράφων, καθώς και η σύνθεσή τους σε μια λεπτομερή έκθεση ενόψει της επ' ακροατηρίου συζητήσεως — 135 σελίδες που έπρεπε να μεταφραστούν από τη γλώσσα εργασίας του Πρωτοδικείου στις τρεις γλώσσες διαδικασίας— κατέστησαν απαραίτητο να αρχίσουν οι προπαρασκευαστικές εργασίες πολύ πριν μπορέσει να ληφθεί η απόφαση περί ενάρξεως της προφορικής διαδικασίας.

159. Τα διάφορα μέτρα τα οποία έλαβε το Πρωτοδικείο από τα μέσα Ιουνίου 2002 και εξής για την οργάνωση της διαδικασίας προϋποθέτουν προηγούμενη ανάλυση των φακέλων δικογραφίας, ή τουλάχιστον μέρους αυτών.

160. Το διάστημα των δεκαέξι μηνών μεταξύ της επ' ακροατηρίου συζητήσεως και της εκδόσεως της αποφάσεως είναι μεγάλο, αλλά δεν μπορώ να το χαρακτηρίσω υπερβολικό, λαμβανομένου υπόψη του ότι η συζήτηση διήρκεσε 2,5 ημέρες αλλά και των ίδιων των αποφάσεων, το μέγεθος και η δομή των οποίων αντικατοπτρίζουν τη νομική και πραγματική πολυπλοκότητα των προκειμένων υποθέσεων.

161. Θα προσθέσω άλλο ένα γεγονός το οποίο επισημαίνει η Επιτροπή και το οποίο απαιτεί λεπτομερέστερη ανάλυση.

162. Την περίοδο κατά την οποία οι επίδικες υποθέσεις εκκρεμούσαν ενώπιον του Πρωτοδικείου —από το 2000 έως το 2004— ο φόρτος εργασίας του Πρωτοδικείου περίπου διπλασιάστηκε όσον αφορά τις εκκρεμείς υποθέσεις, οι οποίες αυξήθηκαν από 520 σε 1012. Η αύξηση αυτή αποδεικνύει ότι κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου η ζήτηση την οποία αντιμετώπισε το Πρωτοδικείο προφανώς υπερέβη τη διαθέσιμη ικανότητα.

163. Όσο αυξάνεται το απόθεμα εργασίας ενός δικαιοδοτικού οργάνου τόσο αυξάνεται και η μέση διάρκεια των δικών. Οι στατιστικές του Πρωτοδικείου αντικατοπτρίζουν αυτό το φαινόμενο. Η μέση διάρκεια της

διαδικαστικής κατηγορίας στην οποία υπάγονται οι υποθέσεις ανταγωνισμού αυξήθηκε σταδιακά μεταξύ 2001 και 2005 από 30 μήνες σε περισσότερους από 35 μήνες³⁴.

164. Αυτή η μείωση της ταχύτητας εκδικάσεως των υποθέσεων από το δικαιοδοτικό όργανο του οποίου ο φόρτος εργασίας υπερβαίνει τις δυνατότητες οφείλεται στο «φαινόμενο της αίθουσας αναμονής», που εκδηλώνεται κυρίως μετά την περάτωση της έγγραφης διαδικασίας και μετά την περάτωση της προφορικής διαδικασίας. Σε αυτά τα στάδια της διαδικασίας ο δικαστικός σχηματισμός στον οποίον έχει ανατεθεί η υπόθεση πρέπει πρώτα να προετοιμάσει τις υποθέσεις που προηγούνται ενόψει της προφορικής διαδικασίας ή να ολοκληρώσει την εκδίκασή τους εκδίδοντας απόφαση, πριν μπορέσει να ασχοληθεί με τις επόμενες υποθέσεις. Στο πλαίσιο αυτό, το γεγονός ότι η εκδίκαση των επίδικων υποθέσεων απαιτήσε σημαντικά λιγότερο χρόνο από τις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκε η απόφαση *Baustahlgewebe*³⁵ αποδεικνύει ότι το Πρωτοδικείο ενήργησε με κάθε δυνατή επιμέλεια.

165. Στο πλαίσιο αυτό, η διάρκεια των τεσσάρων ετών και τριών μηνών για τη διεκπεραίωση αυτών των ογκωδών και πολύπλοκων υποθέσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί υπερβολικά μακρά.

34 — Δεν λαμβάνω υπόψη το 2000 διότι οι στατιστικές που αφορούν αυτό το έτος δεν είναι αντιπροσωπευτικές λόγω των ογκωδέστατων υποθέσεων «Τσιμέντο» (προπαρατεθείσες στην υποσημείωση 13). Η εκδίκαση των εν λόγω υποθέσεων διήρκεσε περίπου πέντε έτη και κατέληξαν στην έκδοση μιας αποφάσεως 1 265 σελίδων.

35 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 31.

166. Καταλήγω επομένως ότι ο παρών λόγος αναιρέσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

167. Ως εκ περισσού, υπογραμμίζω ότι, αν η δικαστική ζήτηση έναντι ενός δικαιοδοτικού οργάνου της Κοινότητας υπερβαίνει την προς τούτο ικανότητα αυτού του οργάνου και δεν είναι πλέον δυνατόν να ληφθούν εσωτερικά μέτρα για την αύξηση της παραγωγικότητας χωρίς να επηρεαστούν οι απαιτήσεις ποιότητας τις οποίες πρέπει να συνεχίσει να τηρεί το εν λόγω όργανο, η διατήρηση των απαραίτητων συνθηκών που θα επιτρέψουν στο Δικαστήριο να συνεχίσει να εκπληρώνει την αποστολή η οποία του έχει ανατεθεί με το άρθρο 220 ΕΚ αναπόκειται πλέον στην αρμοδιότητα του κοινοτικού νομοθέτη.

168. Η Συνθήκη της Νίκαιας³⁶ επιβεβαιώνει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης αναγνωρίζει αυτή την ευθύνη, δεδομένου ότι προβλέπει διάφορα μέτρα σχετικά με το Πρωτοδικείο έτσι ώστε η ικανότητά του να συνεχίσει να είναι ανάλογη με τη ζήτηση. Αναφέρομαι ιδίως στη δυνατότητα που προβλέπει το άρθρο 224 ΕΚ να διορίζονται περισσότεροι από ένας δικαστές ανά κράτος μέλος και στην προβλεπόμενη στο άρθρο 225 Α ΕΚ αρμοδιότητα του Συμβουλίου να συνιστά δικαιοδοτικά τμήματα για την εκδίκαση σε πρώτο βαθμό ορισμένων κατηγοριών προσφυγών.

36 — ΕΕ 2001, C 80, σ. 1.

VI — Η αίτηση αναιρέσεως της Nippon Steel

Α — Πρώτος λόγος αναιρέσεως: το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη χρησιμοποιώντας εσφαλμένο κανόνα για την εκτίμηση των αποδείξεων, ενώ αποδεικνύεται ότι οι ισχυρισμοί της Επιτροπής βρίσκονται σε αντίφαση με τα εμπορικά συμφέροντα της αναιρεσιδούσας και συνεπώς δεν είναι λογικοί

1. Τα συναφή αποσπάσματα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως

169. Ο παρών λόγος αναιρέσεως αφορά τις σκέψεις 173 έως 188 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στις οποίες το Πρωτοδικείο εκθέτει τις αρχές που αφορούν το βάρος αποδείξεως, καθώς και τον κανόνα που χρησιμοποίησε για να αναλύσει τα επιχειρήματα τα οποία προέβαλαν οι ιάπωνες παραγωγοί.

170. Όσον αφορά τον νομικό κανόνα που διέπει τις αποδείξεις οι οποίες πρέπει να προσκομιστούν προκειμένου να διαπιστωθεί παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε με τις σκέψεις 179 και 180:

«179. Όπως ορθώς υπενθυμίζουν οι ιαπωνικές προσφεύγουσες επιχειρήσεις, είναι απαραίτητο να προσκομίσει η Επιτροπή ακριβή και συγκλίνοντα

αποδεικτικά στοιχεία για να στηρίξει την αταλάντευτη πεποίθηση ότι η παράβαση αυτή όντως διαπράχθηκε (βλ., συναφώς, προμνησθείσες στη σκέψη 56 αποφάσεις CRAM και Rheinzink κατά Επιτροπής, σκέψη 20, και Χαρτοπολτός II, σκέψη 127· προμνησθείσες στη σκέψη 57 αποφάσεις SIV κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 193 έως 195, 198 έως 202, 205 έως 210, 220 έως 232, 249, 250 και 322 έως 328, και Volkswagen κατά Επιτροπής, σκέψεις 43 και 72)»³⁷.

«180. Πρέπει, ωστόσο, να υπογραμμιστεί ότι κάθε απόδειξη που προσκομίζει η Επιτροπή δεν χρειάζεται να ανταποκρίνεται αναγκαστικά στα κριτήρια αυτά σε σχέση προς κάθε στοιχείο της παραβάσεως. Αρκεί η δέσμη των ενδείξεων που επικαλείται το εν λόγω όργανο, συνολικώς εκτιμώμενη, να ανταποκρίνεται στην απαίτηση αυτή (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στην υποσημείωση 61 απόφαση PVC II, σκέψεις 768 έως 778 και, ειδικότερα, σκέψη 777, η οποία επικυρώθηκε ως προς το σημείο αυτό από το Δικαστήριο, κατ' αναίρεση, με την απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 2002, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-8375, σκέψεις 513 έως 523).»

171. Ο ίδιος λόγος αναιρέσεως στρέφεται και κατά των ουσιωδών στοιχείων τα οποία, σύμφωνα με το Πρωτοδικείο, πρέπει να αποδειχθούν προκειμένου να γίνει δεκτή η ύπαρξη παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Συναφώς, η αναιρεσείουσα υπογραμμίζει τα ακόλουθα αποσπάσματα των σκέψεων 181 και 185 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως:

«181. [...] από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ προκύπτει ότι οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων απαγορεύονται, ασχέτως αποτελέσματος, άπαξ και έχουν αντίθετο στον ανταγωνισμό αντικείμενο [...]»

«185. [...] όσον αφορά την ύπαρξη της παραβάσεως, είναι αδιάφορο αν η σύναψη της αποσκοπούσας σε περιορισμό του ανταγωνισμού συμφωνίας την οποία διαπίστωσε η Επιτροπή στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως ήταν ή όχι προς το εμπορικό συμφέρον των ιαπωνικών προσφευγουσών επιχειρήσεων, αν αποδεικνύεται, βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που περιλαμβάνονται στον φάκελο της Επιτροπής, ότι οι επιχειρήσεις αυτές όντως συνήψαν την εν λόγω συμφωνία.»

2. Τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας

172. Η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο πλανήθηκε μη καταλήγοντας στις ορθές νομικές συνέπειες από το γεγονός

37 — Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Μαρτίου 1984, 29/83 και 38/83, (Συλλογή 1984, σ. 1679), της 31ης Μαρτίου 1993, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 και C-125/85 έως C-129/85, Ahlström Osakeyhtiö κ.λπ. (Συλλογή 1993, σ. I-1307, I-1445, σκέψη 127), και αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, T-68/89, T-77/89 και T-78/89 (Συλλογή 1992, σ. II-1403), και της 6ης Ιουλίου 2000, T-62/98 (Συλλογή 2000, σ. II-2707).

ότι οι ιάπωνες παραγωγοί δεν είχαν κανένα οικονομικό συμφέρον στην τέλεση της φερόμενης παραβάσεως. Ειδικότερα, η πλάνη έγκειται στο ότι το Πρωτοδικείο δεν προσάρμοσε τον νομικό κανόνα που διέπει την απόδειξη της υπάρξεως παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ στην έκδηλη ανυπαρξία οικονομικού συμφέροντος. Το Πρωτοδικείο απλώς έκρινε ότι η ανυπαρξία οικονομικού συμφέροντος δεν έχει καμία ιδιαίτερη σημασία αν μπορεί να αποδειχθεί —βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που υπάρχουν στον φάκελο της Επιτροπής— ότι συνήφθη πράγματι η επίμαχη συμφωνία.

173. Η αναιρεσείουσα θεωρεί, αντιθέτως, ότι:

1) η ανυπαρξία οικονομικών λόγων που θα μπορούσαν να ωθήσουν την αναιρεσείουσα να συνάψει τη συμφωνία θα έπρεπε να οδηγήσει το Πρωτοδικείο να απαιτήσει περισσότερο πειστικές αποδείξεις για την ύπαρξη της εν λόγω συμφωνίας απ' ό,τι θα απαιτούσε σε διαφορετική περίπτωση·

2) η ανυπαρξία οικονομικών λόγων θα έπρεπε να επηρεάσει τα συμπεράσματα που μπορούσαν να εξαχθούν από τα αμφίσημα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία προσκόμισε η Επιτροπή για να αποδείξει την ύπαρξη συμφωνίας. Εν πάση περιπτώσει, η ύπαρξη μιας άλλης

εξηγήσεως για την επίμαχη συμπεριφορά της αναιρεσείουσας στην αγορά δεν θα έπρεπε να επιτρέψει τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι σημειώθηκε παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ·

3) η ανυπαρξία οικονομικών λόγων θα έπρεπε να έχει συνέπειες όσον αφορά το παραδεκτό, ως αποδεικτικών στοιχείων, των δηλώσεων που έγιναν εξ ονόματος άλλου διαδίκου ο οποίος φερόταν εμπλεκόμενος στην παράβαση, προκειμένου να στηρίξουν τις απόψεις της Επιτροπής. Ένα τέτοιο αποδεικτικό στοιχείο θα έπρεπε να γίνει δεκτό μόνον αν όλες οι ουσιώδεις πτυχές της συμφωνίας (όπως οι συμμετέχοντες, η διάρκεια, τα επίμαχα προϊόντα και η φύση της παραβάσεως) είχαν ήδη αποδειχθεί βάσει αποδεικτικών στοιχείων ανεξάρτητων από τις εν λόγω δηλώσεις. Συναφώς, η αναιρεσείουσα παραπέμπει στη σκέψη 91 της αποφάσεως Enso-Gutzeit³⁸.

3. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής

174. Η Επιτροπή φρονεί ότι ο παρών λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος ή, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμος.

38 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 14.

175. Η Επιτροπή βάλλει κατά του παραδεκτού του παρόντος λόγου αναιρέσεως προβάλλοντας δύο κυρίως επιχειρήματα:

1. ο λόγος αναιρέσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός χωρίς να εξεταστεί λεπτομερέστερα η πραγματική εκτίμηση της ακρίβειας και της αποδεικτικής αξίας των δηλώσεων, του πρακτικού και των λοιπών προσκομισθέντων εγγράφων από το Πρωτοδικείο. (Το επιχείρημα αυτό συνηγορεί επίσης, κατά την Επιτροπή, υπέρ του απαραδέκτου του δεύτερου και του τρίτου λόγου αναιρέσεως)
2. ο λόγος αναιρέσεως διευρύνει την έκταση της αιτήσεως αναιρέσεως πέραν του πλαισίου των νομικών λόγων που προβλήθηκαν πρωτοδικώς, διότι με την ευκαιρία αυτή η αναιρεσείουσα αναπτύσσει τα επιχειρήματά της σχετικά με την ανυπαρξία εμπορικού συμφέροντος για την εξαγωγή σωλήνων OCTG και σωληναγωγών «έργου» στην Ευρώπη κατά τρόπο εντελώς ανεξάρτητο της αξιολογήσεως της αποδεικτικής αξίας των στοιχείων τα οποία προσκόμισε η Επιτροπή.

176. Η Επιτροπή φρονεί ότι ο λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος για τους ακόλουθους λόγους:

1. Τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας αφορούν τη σημασία, και ειδικότερα την κρισιμότητα, των οικονομικών συμφερόντων

των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων για την απόδειξη της παραβάσεως. Με τη σκέψη 184 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο έκρινε σύμφωνα με την ισχύουσα νομολογία³⁹ ότι οι συμφωνίες που έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού και απαγορεύονται ρητώς από το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ δεν μπορούν να δικαιολογηθούν μέσω αναλύσεως του οικονομικού πλαισίου, εφόσον το αντικείμενο των συμφωνιών αυτών, το οποίο αποτελεί περιορισμό του ανταγωνισμού, αποδεικνύεται κατά τρόπο αναμφισβήτητο βάσει γραπτών αποδεικτικών στοιχείων⁴⁰.

2. Ακόμα και αν παραμεριστεί το γεγονός ότι η άποψη της αναιρεσείουσας ότι αυτή δεν είχε κανένα εμπορικό συμφέρον στην επίδικη συμφωνία, αμφισβητήθηκε πρωτοδικώς, το Πρωτοδικείο, αντιμέτωπο με έναν φάκελο που περιείχε άμεσες αποδείξεις όσον αφορά τη συγκαλυμμένη συμπεριφορά της αναιρεσείουσας, μπορούσε να αρκεστεί σε έλεγχο των αποδεικτικών στοιχείων και, στη βάση αυτή, να διαπιστώσει ότι είχε παραβιαστεί η απαγόρευση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

39 — Συναφώς η Επιτροπή παραπέμπει και στην απόφαση Aalborg Portland (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 22, σκέψεις 55 έως 57).

40 — Η σκέψη 184 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής: «Όσον αφορά την ειδική περίπτωση των συμφωνιών που, όπως αυτή που διαπίστωσε εν προκειμένω η Επιτροπή, αποβλέπουν στον σεβασμό των εγχώριων αγορών, το Πρωτοδικείο, στην προμνησθείσα στη σκέψη 66 απόφαση Τσιμέντο (σκέψεις 1085 έως 1088), έκρινε, αφενός, ότι έχουν, αυτές καθαυτές, ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού και εμπίπτουν σε μια κατηγορία συμφωνιών που απαγορεύεται ρητώς από το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ και, αφετέρου, ότι ο σκοπός αυτός, ο οποίος, στην υπόθεση εκείνη, αποδεικνυόταν κατά τρόπο αναμφισβήτητο βάσει γραπτών αποδεικτικών στοιχείων, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί μέσω αναλύσεως του οικονομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η θίγουσα τον ανταγωνισμό επίδικη συμπεριφορά.»

3. Τα επιχειρήματα τα οποία αντλεί η αναιρεσείουσα από την απόφαση Enso-Gutzeit είναι εσφαλμένα, καθόσον αφορούν τη δυνατότητα να γίνουν αποδεκτές δηλώσεις ως ενοχοποιητικά αποδεικτικά στοιχεία. Το ζήτημα που τίθεται εν προκειμένω δεν αφορά το παραδεκτό των αποδείξεων, αλλά την αξιοπιστία τους στο πλαίσιο της εφαρμογής της αρχής της ελεύθερης εκτίμησης των αποδείξεων⁴¹.

179. Δεν με πείθει επίσης ο ισχυρισμός ότι η αναιρεσείουσα, προβάλλοντας ότι το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να είχε λάβει υπόψη κατά την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων ότι η ίδια δεν είχε κανένα εμπορικό συμφέρον στην επίμαχη συμφωνία, διήρυνε την έκταση των νομικών λόγων που είχε προβάλει πρωτοδικώς. Η αναιρεσείουσα θα έπρεπε ασφαλώς να είχε προβάλει αυτοτελώς τον ισχυρισμό αυτόν πρωτοδικώς, αλλά η εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης εκτιμήσεως των αποδείξεων πρέπει κατ' αρχήν να λαμβάνει υπόψη ακριβώς τέτοια συγκυριακά στοιχεία.

4. Εκτίμηση

177. Τα επιχειρήματα τα οποία προβάλλει η Επιτροπή για να αντικρούσει τον παρόντα λόγο αναιρέσεως δεν με πείθουν. Το ζήτημα κατά πόσον το Πρωτοδικείο εφάρμοσε τον ορθό νομικό κανόνα κατά την εξέταση των αποδείξεων που προσκομίστηκαν για τη στοιχειοθέτηση της επίδικης παραβάσεως αποτελούν κατ' εξοχήν νομικό ζήτημα.

178. Εξάλλου, ο τρόπος με τον οποίον η αναιρεσείουσα παρουσίασε και στήριξε αυτό τον λόγο, χρησιμοποιώντας ορισμένα επιχειρήματα της πραγματικής εκτιμήσεως από το Πρωτοδικείο των αποδείξεων που προσκομίστηκαν, θα μπορούσε να δημιουργήσει την εντύπωση ότι απέβλεπε κατ' αρχάς στην επανεξέταση των αποδείξεων αυτών από το Δικαστήριο κατά το στάδιο της ανααιρετικής διαδικασίας. Η αδεξιότητα αυτή δεν θα πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να αποτελέσει λόγο απαραδέκτου.

180. Εξετάζοντας την ουσία του προκειμένου λόγου αναιρέσεως θα περιοριστώ στο κατά πόσον η φερόμενη ανυπαρξία εμπορικών συμφερόντων προς διάπραξη της παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, η οποία στοιχειοθετείται με την προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής, θα έπρεπε να είχε οδηγήσει το Πρωτοδικείο στο να αξιολογήσει τα αποδεικτικά στοιχεία διαφορετικά απ' ό,τι τα αξιολόγησε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

181. Συναφώς, πρέπει να εξεταστεί αν η συλλογιστική την οποία ακολούθησε το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 179 έως 188 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως μπορεί να επικυρωθεί, με άλλα λόγια αν είναι συμβατή με την κατάσταση των σχετικών αγορών η απόφαση να αξιολογηθούν πρώτα οι αποδείξεις τις οποίες προσκόμισε η Επιτροπή και μόνον επικουρικά το κατά πόσον η ύπαρξη της επίδικης συμφωνίας.

41 — Συναφώς η Επιτροπή παραπέμπει στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Vesterdorf στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1991, T-1/89, Rhône-Poulenc SA κατά Επιτροπής (Σύλλογη 1991, σ. II-867, μέρος E, σημείο 2).

182. Νομίζω ότι η προσέγγιση την οποία ακολούθησε το Πρωτοδικείο είναι σαφής και, υπό το πρίσμα της ισχύουσας νομοθεσίας, άψογη.

183. Με τη σκέψη 179 το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει κατ' αρχάς την απορρέουσα από την πλούσια νομολογία⁴² αρχή ότι η Επιτροπή υποχρεούται να προσκομίσει ακριβή και συγκλίνοντα αποδεικτικά στοιχεία για να στηρίξει την πεποίθηση ότι η παράβαση όντως διαπράχθηκε. Στη συνέχεια, το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει, με τη σκέψη 180, βασιζόμενο και πάλι σε πάγια νομολογία⁴³, ότι αρκεί η δέσμη των ενδείξεων που επικαλείται η Επιτροπή, συνολικώς εκτιμώμενη, να ανταποκρίνεται στην απαίτηση αυτή. Με τη σκέψη 181 το Πρωτοδικείο ολοκληρώνει το πρώτο τμήμα της συλλογιστικής του υπενθυμίζοντας την πάγια νομολογία⁴⁴ σύμφωνα με την οποία από το γράμμα του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ προκύπτει ότι οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων απαγορεύονται, ασχέτως αποτελέσματος, άπαξ και έχουν αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο. Εν προκειμένω, η Επιτροπή στηρίχθηκε, κυρίως, στον περιοριστικό του ανταγωνισμού σκοπό της συμφωνίας της οποίας προσπαθεί να αποδείξει την ύπαρξη και την έκταση, στηριζόμενη σε πολυάριθμα γραπτά αποδεικτικά στοιχεία..

184. Με τη σκέψη 182 το Πρωτοδικείο προβαίνει στη διαπίστωση, βάσει του πρώτου τμήματος της συλλογιστικής του, ότι

όλα αυτά τα στοιχεία μπορούν να έχουν σημαντικές συνέπειες όσον αφορά το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η παράβαση την οποία κολάζει το άρθρο 1 της προσβαλλόμενης αποφάσεως δεν είχε αποτελέσματα θίγοντα τον ανταγωνισμό.

185. Το δεύτερο τμήμα της συλλογιστικής του Πρωτοδικείου αρχίζει με τη διαπίστωση ότι η επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας περί ανυπαρξίας επιπτώσεων της επίδικης συμφωνίας, ακόμα και αν θεωρηθεί βάσιμη, δεν μπορεί καταρχήν να οδηγήσει, από μόνη της, στην ακύρωση του άρθρου 1 της προσβαλλόμενης αποφάσεως (σκέψη 183)⁴⁵.

186. Όσον αφορά την ειδική περίπτωση των συμφωνιών οι οποίες αποβλέπουν, όπως η συμφωνία την οποία δέχθηκε ότι υπάρχει εν προκειμένω η Επιτροπή, στον σεβασμό των εγχώριων αγορών, το Πρωτοδικείο έχει κρίνει με την απόφαση Τσιμέντο ότι έχουν, αυτές καθαυτές, ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού και εμπίπτουν σε μια κατηγορία συμφωνιών που απαγορεύεται ρητώς από το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ, καθώς και ότι το αντικείμενο αυτό, το οποίο, στην υπόθεση Τσιμέντο, αποδεικνύεται κατά τρόπο αναμφισβήτητο από γραπτά αποδεικτικά στοιχεία, δεν μπορεί να δικαιο-

42 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 37.

43 — Παρατέθηκε ανωτέρω στο σημείο 170, το οποίο περιέχει τη σκέψη 180 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.

44 — Βλ. ιδίως απόφαση της 8ης Ιουλίου 1999, C-49/92 P, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni (Συλλογή 1999, σ. I-4125, σκέψη 123)

45 — Για να στηρίξει το επιχείρημα αυτό, το Πρωτοδικείο παραπέμπει στην απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 1990, C-277/87, Sandoz prodotti farmaceutici κατά Επιτροπής (Συλλογή 1990, σ. I-45) και στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-143/89, Ferriere Nord κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-917, σκέψη 30).

λογηθεί μέσω αναλύσεως του οικονομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η θίγουσα τον ανταγωνισμό επίδικη συμπεριφορά (σκέψη 184).

187. Συναφώς το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι, όσον αφορά την ύπαρξη της παραβάσεως, είναι αδιάφορο αν η σύναψη της επίδικης συμφωνίας ήταν ή όχι προς το εμπορικό συμφέρον των αναιρεσειουσών, εφόσον αποδεικνύεται, βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που περιλαμβάνονται στον φάκελο της Επιτροπής, ότι οι αναιρεσειούσες επιχειρήσεις όντως συνήψαν την εν λόγω συμφωνία (σκέψη 185).

188. Η επιχειρηματολογία που αντλείται από το ότι οι αναιρεσειούσες κατέδειξαν την ύπαρξη περιστάσεων που φωτίζουν διαφορετικά τα αποδειχθέντα από την Επιτροπή γεγονότα και επιτρέπουν έτσι να υποκατασταθεί μια άλλη εύλογη εξήγηση στην εξήγηση που δέχτηκε η Επιτροπή για να καταλήξει στην ύπαρξη παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού δεν ασκεί εν προκειμένω επιρροή. Πράγματι, διαπιστώνεται ότι η νομολογία στην οποία στηρίζεται αυτή η επιχειρηματολογία αφορά μια κατάσταση στην οποία η Επιτροπή στηρίζεται αποκλειστικά στη συμπεριφορά των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων στην αγορά για να συμπεράνει την ύπαρξη παραβάσεως⁴⁶ (σκέψη 186).

189. Εν προκειμένω, η Επιτροπή επικαλέστηκε γραπτά αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη της διαπιστώσεως περί υπάρξεως

συμφωνίας θίγουσας τον ανταγωνισμό. Επομένως, η νομολογία που επικαλούνται οι αναιρεσειούσες δεν θα ασκούσε εν προκειμένω επιρροή παρά μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η Επιτροπή δεν θα είχε κατορθώσει να αποδείξει την ύπαρξη της παραβάσεως βάσει των γραπτών αποδεικτικών στοιχείων τα οποία επικαλείται. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα δεν αρκεί να εκθέσει μια εύλογη εξήγηση εναλλακτική της απόψεως της Επιτροπής, αλλά πρέπει να υποστηρίξει ότι οι αποδείξεις που δέχεται η προσβαλλόμενη απόφαση προς απόδειξη της υπάρξεως της παραβάσεως είναι ανεπαρκείς (σκέψη 187).

190. Η συλλογιστική που ακολούθησε το Πρωτοδικείο είναι απολύτως σύμφωνος με τη νομολογία του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου. Η επιχειρηματολογία της αναιρεσειούσας με την οποία προβάλλεται ότι η ύπαρξη μιας πειστικής εξηγήσεως για την επίδικη συμπεριφορά, δηλαδή η ανυπαρξία οποιουδήποτε εμπορικού συμφέροντος θα έπρεπε να οδηγήσει σε αυστηρότερες απαιτήσεις όσον αφορά τις αποδείξεις που θα έπρεπε να προσκομισθούν, προϋποθέτει μεγάλη μεταστροφή της νομολογίας.

191. Κατά τη γνώμη μου δεν υπάρχει κανένας λόγος να μεταβληθεί η νομολογία. Όπως αποφάνθηκε πρόσφατα το Δικαστήριο με την απόφαση Aalborg Portland⁴⁷ (σκέψεις 55 έως 57), η απόδειξη μπορεί να αποδειχθεί εξαιρετικά δύσκολη στις υποθέσεις ανταγωνισμού, δεδομένου ότι τα μέρη έχουν πλήρη συνείδηση της απαγορεύσεως

46 — Σχετικά το Πρωτοδικείο παραπέμπει ιδίως στην απόφαση της 20ής Απριλίου 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, γνωστή ως «απόφαση PVC II».

47 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 22.

των θιγουσών τον ανταγωνισμό συμπεριφορών και των προστίμων που μπορούν να τους επιβληθούν. Για τον λόγο αυτό, στις περισσότερες περιπτώσεις, η ύπαρξη θιγούσας τον ανταγωνισμό πρακτικής ή συμφωνίας πρέπει να συνάγεται από ορισμένο αριθμό συμπτώσεων και ενδείξεων οι οποίες, συνολικά θεωρούμενες, μπορούν να αποτελέσουν, ελλείψει άλλης συνεκτικής εξηγήσεως, απόδειξη περί παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού.

192. Εφόσον η Επιτροπή έχει συγκεντρώσει, όπως εν προκειμένω, πολυάριθμα γραπτά αποδεικτικά στοιχεία που στοιχειοθετούν την επίδικη παράβαση, είναι προφανές ότι ο δικαστής πρέπει πρώτον να αξιολογήσει τα στοιχεία αυτά. Μόνον αν αυτά αποδειχθούν ανεπαρκή θα χρειαστεί να εξεταστεί αν η ύπαρξη της εν λόγω παραβάσεως μπορεί να συναχθεί από συμπτώσεις και ενδείξεις που συνδέονται στενά με την συμπεριφορά στην αγορά.

193. Η αναιρεσείουσα, προκειμένου να στηρίξει την άποψή της, προβαίνει σε μια μεταφορά ληφθείσα από απόφαση της Βουλής των Λόρδων⁴⁸: ένα μεγάλο καφετί ζώο στο Regent's Park είναι πιθανότερο να είναι ποιμενικός σκύλος παρά λιοντάρι και συνεπώς ο ισχυρισμός ότι πρόκειται για λιοντάρι πρέπει να αποδεικνύεται με ιδιαίτερο τρόπο.

194. Η μεταφορά αυτή δεν είναι πρόσφορη στην κρινόμενη υπόθεση, διότι εν προκειμένω δεν πρόκειται για αξιολόγηση δύο πιθανοτήτων, η μία από τις οποίες είναι στη δεδομένη συγκυρία πιθανότερη από την άλλη, αλλά απόδειξη μίας και μόνης πιθανότητας βάσει των συγκεντρωθεισών αποδείξεων.

195. Εφόσον τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία θεωρούνται επαρκή για να αποδειχθεί η ύπαρξη της προσαπτόμενης παραβάσεως, πληρούν την απαίτηση υπάρξεως πειστικών αποδείξεων.

196. Με άλλα λόγια, εφόσον αποδεικνύεται, βάσει πραγματικών χαρακτηριστικών, ότι ένα πτηνό είναι πάπια, είναι βέβαιον ότι πρόκειται για πάπια και όχι για κουρούνα, ακόμα και αν δεν υπάρχει νερό στα πέριξ.

197. Φρονώ, συνεπώς, ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως δεν πρέπει να γίνει δεκτός.

⁴⁸ — Secretary of State for the Home Department κατά Rehman [2001] UKHL47, παράρτημα D.4, σκέψη 5 (Lord Hoffman).

Β — Δεύτερος λόγος αναιρέσεως: το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη χρησιμοποιώντας λανθασμένο κανόνα περί αποδείξεως σε μια υπόθεση στην οποία τα γραπτά αποδεικτικά στοιχεία είναι αμφίσημα και παρά το ότι η αναιρεσείουσα είχε προβάλλει μια πειστική εναλλακτική εξήγηση για την επίδικη συμπεριφορά

την οποία ακολούθησε το Πρωτοδικείο προκειμένου να αξιολογήσει κατά πόσον η Επιτροπή προσκόμισε επαρκείς αποδείξεις για την ύπαρξη της παράβασης ήταν ορθή: σύμφωνα με την ισχύουσα νομολογία το Πρωτοδικείο μπορούσε να ενεργήσει όπως ενήργησε, δυνάμει της υφισταμένης νομολογίας.

Γ — Τρίτος λόγος αναιρέσεως: το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη εφαρμόζοντας λανθασμένο κανόνα περί αποδείξεως όσον αφορά τον βαθμό αποδείξεως που απαιτείται προς στήριξη των επίδικων δηλώσεων τις οποίες η Επιτροπή προέβαλε ως κύριο αποδεικτικό στοιχείο μολοντί ήταν ελάχιστα αξιόπιστες, εντελώς αμφίσημες και έρχονταν σε αντίφαση προς τα υπόλοιπα αποδεικτικά στοιχεία

201. Με τους δύο παρόντες αναιρετικούς λόγους, η αναιρεσείουσα προσπαθεί να συναγάγει από την εκτίμηση του Πρωτοδικείου της αποδεικτικής αξίας των αποδείξεων ότι αυτό αρκέστηκε σε μικρότερο βαθμό τεκμηριώσεως.

198. Δεν θα επαναλάβω τα επιχειρήματα που προβάλλει η αναιρεσείουσα για τη στήριξη των δύο αυτών λόγων αναιρέσεως.

199. Με τους δύο αυτούς λόγους αναιρέσεως η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται, κατ' αρχάς, ότι το Πρωτοδικείο εφάρμοσε λανθασμένο κανόνα περί αποδείξεως απαιτώντας μικρότερο βαθμό τεκμηριώσεως για την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων, δηλαδή των δηλώσεων και εγγράφων τα οποία επικαλέστηκε η Επιτροπή για να στηρίξει την επίδικη παράβαση.

202. Κατά την άποψή μου, η προσπάθεια αυτή της αναιρεσείουσας να οδηγήσει το Δικαστήριο σε έλεγχο της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών στον οποίο προέβη το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να γίνει δεκτή, διότι εκφεύγει του πλαισίου της αναιρέσεως η οποία περιορίζεται στην εξέταση νομικών ζητημάτων.

200. Όπως διαπίστωσα κατά την εξέταση του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η μέθοδος

203. Συνεπώς, φρονώ ότι οι δύο παρόντες λόγοι αναιρέσεως είναι προδήλως απαράδεκτοι.

Δ — Τέταρτος λόγος αναιρέσεως: το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη βασιζόμενος σε αντιφατικές και εσφαλμένες αιτιολογίες την άποψή του ότι η δήλωση του Becher της 21ης Απριλίου 1997 επαληθεύει τις δηλώσεις του Verluca όσον αφορά την υποτιθέμενη παράβαση σε σχέση με τους σωληναγωγούς «έργου»

1. Τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας

204. Η αναιρεσείουσα παραπέμπει στη σκέψη 220 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως όπου το Πρωτοδικείο είπε: «[...] Εξάλλου, εφόσον ένα έγγραφο δεν αντιφάσκει προδήλως προς τις δηλώσεις του Verluca όσον αφορά την ύπαρξη και το ουσιώδες περιεχόμενο της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών, αρκεί να πιστοποιεί ουσιώδη στοιχεία της συμφωνίας την οποία περιγράφει ώστε να έχει κάποια αξία ως επαληθευτικό στοιχείο στο πλαίσιο της δέσμης των ενοχοποιητικών αποδεικτικών στοιχείων που λαμβάνονται υπόψη [...]».

205. Κατά την εκτίμηση της δηλώσεως του Becher, για να στηρίξει τις δηλώσεις του Verluca, το Πρωτοδικείο αγνόησε, κατά την αναιρεσείουσα, τον κανόνα που είχε το ίδιο διατυπώσει στη σκέψη 220 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Υποστηρίζοντας ότι δεν υπήρξε συμφωνία κατανομής των αγορών μεταξύ των ευρωπαϊών παραγωγών, ο Becher αντιφάσκει προς τις δηλώσεις του Verluca όσον αφορά ένα ουσιώδες σημείο. Το Πρωτοδικείο προδήλως δεν έλαβε υπόψη το σημείο αυτό, μολονότι βεβαιώνει, στη

σκέψη 302, ότι η αντίφαση αυτή επηρεάζει την αξιοπιστία της δηλώσεως του Becher. Εντούτοις, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η δήλωση αυτή επιβεβαιώνει τη δήλωση του Verluca σχετικά με την εφαρμογή της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών στους σωληναγωγούς «έργου».

206. Στην πραγματικότητα, το Πρωτοδικείο αποδέχεται αντιφατικά αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη δήλωση του Becher, ενώ, αν είχε εφαρμόσει τον κανόνα που το ίδιο έθεσε, πιθανότατα δεν θα είχε λάβει υπόψη τόσο αντιφατικές δηλώσεις αν περιέχονταν σε έγγραφα. Συνεπώς, κατά την αναιρεσείουσα, το Πρωτοδικείο δημιούργησε μια αυθαίρετη διαφορά μεταξύ των δηλώσεων και των αποδείξεων που ενσωματώνονται σε έγγραφα.

207. Με αυτή την αυθαίρετη διαφοροποίηση, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη κατά την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας της δηλώσεως του Becher. Συνεπώς η δήλωση αυτή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί προς επαλήθευση της υπάρξεως συμφωνίας περί καταμερισμού της αγοράς όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου».

2. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής

208. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο παρών λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος δεδομένου ότι αφορά μόνον το ένα από τα τρία

αυτοτελή συμπεράσματα στα οποία κατέληξε το Πρωτοδικείο (σκέψεις 333, 334, 335 και 336), μεταξύ των οποίων η επίδικη παράβαση όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου».

209. Επικουρικός, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος διότι το Πρωτοδικείο μπορούσε κάλλιστα να διακρίνει μεταξύ των μεταγενέστερων δηλώσεων που αφορούσαν τις επίμαχες παραβάσεις και των γραπτών αποδεικτικών στοιχείων που ανάγονται στον χρόνο των δηλώσεων.

210. Τα έγγραφα που καταρτίστηκαν κατά τη διάρκεια διαπράξεως των παραβάσεων και πριν αρχίσουν οι έρευνες έχουν κατ' αρχήν την ίδια αποδεικτική αξία σε σχέση με όλες τις πτυχές τις οποίες αφορούν. Στο στάδιο εκείνο, εντούτοις, είναι λιγότερο πιθανόν να επηρεάζεται το περιεχόμενό τους από σκέψεις τακτικής ενόψει της διεξαγωγής έρευνας. Αν το περιεχόμενο των εν λόγω εγγράφων βρίσκεται σε ευθεία αντίφαση προς δηλώσεις οι οποίες έγιναν σε μεταγενέστερο στάδιο, είναι εύλογη η αμφιβολία για την αξιοπιστία των εν λόγω δηλώσεων. Στην περίπτωση αυτή, δεν είναι δυνατό το συμπέρασμα ότι τα αποδεικτικά στοιχεία είναι συνεκτικά.

211. Διαφορετικά έχουν τα πράγματα όσον αφορά δηλώσεις που έγιναν μεταγενέστερα κατά τη διάρκεια των ερευνών. Με τις δηλώσεις αυτές ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος γνώριζε ότι η Επιτροπή διεξάγει έρευνα, μπορεί να παραδέχθηκε ορισμένα γεγονότα και να αρνήθηκε άλλα διότι μπορεί να

υπέθεσε ότι η Επιτροπή έχει ήδη λάβει γνώση ορισμένων γεγονότων με περιστάσεων. Οι περιστάσεις τις οποίες παραδέχεται ο ενδιαφερόμενος σε μια τέτοια δήλωση, επιβαρύνοντας τη θέση του, έχουν ασφαλώς βέβαιη αποδεικτική αξία.

212. Η θέση της αναιρεσείουσας ισοδυναμεί με αίτημα προς το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι μια δήλωση, η οποία είναι επιβαρυντική για εκείνον από τον οποίο προέρχεται, δεν μπορεί να έχει καμία αποδεικτική αξία διότι είναι ατελής ή αμβλύνηται από μία μερική άρνηση. Μια τέτοια άποψη δεν συνάδει με τη —μη αμφισβητούμενη— θέση του Πρωτοδικείου στις σκέψεις 211 και 297 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως με τις οποίες δέχεται ότι οι δηλώσεις που είναι αντίθετες προς το συμφέρον του δηλώνοντος πρέπει, κατ' αρχήν, να θεωρούνται ιδιαίτερα αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία.

3. Εκτίμηση

213. Από τη διατύπωση της πρώτης φράσεως της σκέψεως 334⁴⁹ της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως —«Εν πάση περιπτώσει, κρίθηκε ήδη ότι, αν [...] οι δηλώσεις του [Verluc] θα μπορούσαν να αρκέσουν από μόνες τους, στην περίπτωση αυτή, προς πιστοποίηση άλλων πτυχών της προσβαλλομένης αποφάσεως [...]»— συνάγεται ότι το συμπέρασμα που διατυπώνεται στη σκέψη 333, όπου χρησιμοποιείται η δήλωση του Becher για τη στήριξη των δηλώσεων του

49 — Παρατίθεται ολόκληρη στο σημείο 38 των παρούσων προτάσεων.

Verlucα όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου», έχει επικουρικό χαρακτήρα σε σχέση με το συμπέρασμα που διατυπώνεται στις σκέψεις 334 και 335, σύμφωνα με το οποίο οι δηλώσεις του Verlucα θα μπορούσαν να αρκούν προς απόδειξη του ότι η επίδικη παράβαση αφορά και τα εν λόγω προϊόντα.

214. Δεδομένου ότι οι ισχυρισμοί της αναιρεσείουσας δεν στρέφονται ειδικώς κατά του συμπεράσματος που διατυπώνεται στις σκέψεις 334 και 335, συνάγεται ότι ο παρών λόγος αναιρέσεως, και αν ακόμα γίνει δεκτός, δεν μπορεί να οδηγήσει στην αναιρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και ότι συνεπώς δεν πρέπει να εξεταστεί διότι είναι αναποτελεσματικός⁵⁰.

215. Θα τον εξετάσω συνεπώς λεπτομερέστερα ως εκ περισού.

216. Η αναιρεσείουσα προσάπτει στην πραγματικότητα στο Πρωτοδικείο ότι χρησιμοποίησε δύο διαφορετικά μέτρα και σταθμά, αποδίδοντας στις αποδείξεις που ενσωματώνονται στα έγγραφα και βρίσκονται σε αντίφαση προς τις δηλώσεις του Verlucα μεγαλύτερη αποδεικτική αξία από την αξία που προσέδωσε στις δηλώσεις οι οποίες αφίστανται εν μέρει από τις δηλώσεις του Verlucα.

217. Συμφωνώ με την άποψη της Επιτροπής ότι οι δηλώσεις οι οποίες γίνονται εξ ονόματος επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έρευνας, μετά τη διάπραξη της παραβάσεως, δεν μπορούν να θεωρηθούν ισοδύναμες, από την άποψη της αξιολογήσεως των αποδεικτικών μέσων, με έγγραφα τα οποία συντάσσονται κατά τον χρόνο της παραβάσεως, πριν την έναρξη των ερευνών.

218. Είναι αυτονόητο ότι οι προβαίνοντες σε αυτές τις δηλώσεις θα προσπαθήσουν να αποκρύψουν τα γεγονότα τα οποία, κατά την άποψή τους, ενδέχεται να μην αποκαλυφθούν. Συνεπώς, οι δηλώσεις αυτές φαίνονται πολλές φορές αποσπασματικές και ενίοτε, κρυψίβουλες. Εντούτοις, στο μέτρο που περιέχουν πληροφορίες ενοχοποιούσες το πρόσωπο από το οποίο προέρχονται, μπορούν να θεωρηθούν αξιόπιστες, όπως ορθώς παρατηρεί το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 211 και 297 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

219. Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο όταν τα αποκλίνοντα στοιχεία των διαφόρων αυτών δηλώσεων είναι εμφανώς ανεξάρτητα από τα στοιχεία με τα οποία αλληλοεπιβεβαιώνονται ή αλληλοενισχύονται.

220. Εν προκειμένω, οι δηλώσεις του Verlucα και η δήλωση του Becher αποκλίνουν όσον αφορά το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της παραβάσεως, ενώ συγκλίνουν όσον αφορά το υλικό πεδίο εφαρμογής της.

50 — Βλ. νομολογία που παρατίθεται στην υποσημείωση 30.

221. Το γεγονός ότι ο Becher βεβαιώνει με τη δήλωσή του ότι η επιχείρησή του είχε συμμετάσχει σε συμφωνία περί κατανομής των αγορών η οποία αφορούσε και τους σωληναγωγούς «έργου» και συνεπώς την ενοχοποιεί θα μπορούσε να αποτελέσει επαρκή λόγο για να θεωρήσει το Πρωτοδικείο τη δήλωση αυτή αξιόπιστη καθόσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου».

222. Συνεπώς φρονώ ότι ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως, και αν ακόμα δεν θεωρηθεί αναποτελεσματικός, είναι εν πάση περιπτώσει αβάσιμος.

VII — Επί των δικαστικών εξόδων

223. Βάσει των προηγούμενων σκέψεων, καταλήγω ότι οι αιτήσεις αναιρέσεως των Sumitomo και Nippon είναι καθ' ολοκληρία αβάσιμες.

224. Δεδομένου ότι η Επιτροπή υπέβαλε σχετικό αίτημα, οι αναιρεσείουσες πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το άρθρο 122, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

VIII — Πρόταση

225. Για τους λόγους που προεκτέθηκαν, προτείνω στο Δικαστήριο:

A — Στην υπόθεση C-403/04 P:

- 1) να κηρύξει την αίτηση αναιρέσεως αβάσιμη·

- 2) να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

B — Στην υπόθεση C-405/04 P:

- 1) να κηρύξει την αίτηση αναιρέσεως αβάσιμη·
- 2) να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.